

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Judikatura Nejvyššího soudu Spojených států
amerických ve věcech otroctví**

Zpracoval: Jan Hubálek

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan HUBÁLEK**
Osobní číslo: **R09M0077P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Judikatura Nejvyššího soudu Spojených států amerických ve věcech otroctví**
Zadávací katedra: **Katedra právních dějin**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Otroctví v anglických osadách v koloniálním období
3. Otroctví v období po vzniku Spojených států amerických
4. Nejvyšší soud USA v systému dělby moci
5. Významná rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v otázkách otroctví
6. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: min. 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. TINDALL, George Brown a SHI, David E. Dějiny Spojených států amerických. 5., dopl. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008
2. BLOCH, Susan Low. Supreme court politics: the institution and its procedures. St. Paul: West Publishing Co., 1994
3. SCHWARTZ, Bernard. A History of the Supreme court. New York: Oxford University Press, 1993
4. O'BRIEN, David M. Storm center. «The» Supreme Court in american politics. third edition. New York: W.W. Norton & Company, 1993
5. COX, Archibald. The Court and the Constitution. Boston: Houghton Mifflin Company, 1987
6. FALLON, Richard H. Implementing the constitution. Cambridge: Harvard University Press, 2001
7. CUSHMAN, Robert Fairchild. Cases in constitutional law. sixth edition. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1984
8. FARBER, Daniel A. A History of the American constitution. St. Paul: West Publishing Co., 1990
9. KOLCHIN, Peter. Unfree labor: American slavery and Russian serfdom. Cambridge: Harvard University Press, 1987
10. BERLIN, Ira. Many thousand gone: the first two centuries of slavery in North America. Cambridge: Belknap Press, 1997

Vedoucí diplomové práce:

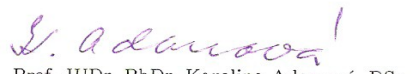
JUDr. et PhDr. Stanislav Balík
Katedra právních dějin

Datum zadání diplomové práce: 5. září 2012

Termín odevzdání diplomové práce: 31. března 2013

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Prof. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, DSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 18. září 2012

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, březen 2014

Jan Hubálek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu mé diplomové práce, JUDr. et PhDr. Stanislavu Balíkovi, za pomoc s volbou tématu, cenné připomínky při psaní práce a neustálou vstřícnost. Také bych rád poděkoval mé rodině za trpělivost a morální podporu.

OBSAH

1 Úvod.....	7
2 Otroctví v anglických osadách v koloniálním období.....	9
2.1 Období od založení prvních anglických osad do vyhlášení nezávislosti....	9
2.2 Válka za nezávislost.....	13
3 Otroctví v období po vzniku Spojených států amerických.....	15
3.1 Otrokářství a život otroků.....	15
3.2 Vývoj právní úpravy otroctví.....	17
4 Nejvyšší soud USA v systému dělby moci.....	22
4.1 Soustava soudů ve Spojených státech amerických.....	23
4.2 Struktura federálních soudů a její historický vývoj ve zkratce.....	24
4.3 Postavení soudců podle článku III. Ústavy USA.....	28
4.4 Pravomoc a příslušnost Nejvyššího soudu USA.....	29
5 Významná rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v otázkách otroctví.....	31
5.1 The Antelope.....	31
5.2 United States v. The Amistad.....	34
5.3 Groves v. Slaughter.....	39
5.4 Prigg v. Pennsylvania.....	44
5.5 Jones v. Van Zandt.....	49
5.6 Strader v. Graham.....	53
5.7 Dred Scott v. Sandford.....	57
5.8 Ableman v. Booth.....	64
6 Závěr.....	70
7 Resumé.....	72
8 Seznam použité literatury.....	73

1 Úvod

Spojené státy americké bývají mnohdy dávány za vzor moderní demokracie s propracovanou ochranou občanských práv a svobod. Komu však byly tyto záruky určeny v době následující po vymanění se z britské nadvlády? Už při psaní Deklarace nezávislosti bylo „otcům zakladatelům“ nad slunce jasné, že si Spojené státy otrokářství, své koloniální dědictví, musí ponechat kvůli rozdílnému hospodářství na Severu a Jihu. Na otroka bylo otrokáři nahlíženo jako na pouhý předmět vlastnictví, rozdílný od dobytka snad jen svou schopností učit se novým dovednostem. Drtivou většinu otroků tehdy tvořili černoši. Od té doby ušli černí Američané dlouhou cestu ke zrovnoprávnění s bělochy. Přestože se v popředí společenského života v USA stále objevují především běloši, jsou dnes černí Američané obdivováni například pro své dovednosti ve sportu nebo v hudbě. A co více, v roce 2009 usedl do Bílého domu jako čtyřicátý čtvrtý prezident Spojených států muž černé pleti. To by si předseda Nejvyššího soudu Roger B. Taney při psaní svého smutně proslulého stanoviska v případě Dreda Scotta jistě nepomyslel.

Toto téma jsem si vybral z důvodu, že se zajímám o americkou kulturu a chtěl jsem blíže poznat tuto významnou kapitolu z dějin Spojených států. Institut otroctví na americkém kontinentu je i v české odborné literatuře poměrně hojně zpracován. Judikatura Nejvyššího soudu USA o této otázce však představuje pole českým autorem zatím příliš neprobádané a jednotlivé případy jsou povětšinou zpracovány pouze zkratkovitě. Jako cíl jsem si tedy stanovil poznat významná rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v otázkách otroctví a vypracovat o nich studii.

Svou práci jsem rozdělil do čtyř kapitol. v kapitolách, které jsou číslované jako druhá a třetí, jsem se rozhodl shrnout vývoj otroctví na území budoucích Spojených států od založení prvních osad anglických kolonizátorů až po vyvrcholení letité krize v občanské válce o více jak 250 let později. Čtvrtá kapitola přináší základní informace o Nejvyšším soudu USA a podobě soudního systému ve Spojených státech. Pátá kapitola je konečně zaměřena na rozbor jednotlivých nejvýznamnějších judikátů Nejvyššího soudu v otázce otroctví.

Při psaní jsem částečně čerpal z českojazyčné odborné literatury, především v druhé až čtvrté kapitole. Otroctví, jako významná kapitola amerických dějin, je bohatě zpracováno v americké literatuře. Ta také tvořila těžiště mých zdrojů informací. Vzhledem k horší dostupnosti těchto materiálů v České republice jsem pracoval především s internetovými zdroji. Také jsem při psaní studoval jednotlivá rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, která jsou převedena do elektronické podoby, a relevantní dobové předpisy, které jsou také dostupné na webu.

Doufám, že se moje práce stane přínosem pro české badatele vydávající se do této v našich krajinách zatím méně známé oblasti.

2 Otroctví v anglických osadách v koloniálním období

2.1 Období od založení prvních anglických osad do vyhlášení nezávislosti

První trvalá anglická kolonie na území dnešních Spojených států, Virginie, vznikla v roce 1607¹ poté, co prvních přibližně sto kolonistů připlulo do zátoky Chesapeake.² Nejstarší záznamy o dovozu otroků do těchto osad pocházejí z roku 1619, kdy podle zápisu v deníku jednoho z kolonistů, Johna Rolfa, přivezla holandská loď do Jamestownu ve Virginii 20 černochů.³

I v nadcházejících letech byla většina z nevelkého počtu otroků, kteří byli do těchto kolonií dopraveni, přivezena Holanďany. Tito otroci povětšinou nemířili přímou cestou z Afriky, ale již pracovali nějaký čas v zámořských koloniích, takže rozuměli některému evropskému jazyku, znali křesťanskou kulturu a obvykle jim byla dána i evropská jména.⁴ v prvních letech kolonií pracovali po boku tzv. nájemných sluhů (indentured servants),⁵ což byly svobodné osoby, ve většině případů nemajetní Angličané,⁶ které se po dobu několika let zavázaly k práci bez nároku na odměnu výměnou za uhrazení nákladů na dopravu do kolonií v Severní Americe.⁷ Sluha po dobu nájemní služby přišel o část svých práv, která mu

¹ Angličané se o kolonizaci Severní Ameriky pokusili poprvé už v roce 1587, kdy přistáli první osadníci na ostrově Roanoke v dnešní Severní Karolíně. Guvernér John White se po měsíci vydal zpět do Anglie pro zásoby, a když se v roce 1590 vrátil na Roanoke, všichni kolonisté byli pryč. Pravděpodobně se stali obětmi indiánů nebo Španělů.

² TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 18-19

³ KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 110; Podle Davise ale byli první černoši dovezeni do Jamestownu již před rokem 1619. Na Floridě, která byla v držení Španělů, se první otroci nacházeli už od 60. let 16. století. DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006, s. 124 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

⁴ BERLIN, Ira. *Many thousands gone: the first two centuries of slavery in North America*. Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press, 1998, s. 29

⁵ překlad převzat z KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 108

⁶ Byli mezi nimi i zloději či prostitutky, a dokonce i němečtí a čeští protestanté.

⁷ J. Kuklík a R. Seltenreich ve své publikaci uvádí, že důvodem vzniku tohoto „přechodného otroctví“ mohlo být jednak uhrazení určitého dluhu, a jednak trest za spáchaný zločin. k tomu mohly pachatele odsoudit jak anglické soudy, tak soudy v koloniích. v knize těchto autorů je také uveden překlad části manuálu pro smírčí soudce v Jižní Karolíně. Manuál obsahoval pravidla zacházení se sluhou, která musel vlastník dodržovat, i povinnosti nájemní sluhy. Sluhové mohli být trestáni jak tělesným trestem, tak prodloužením trvání služby. Jako trest

náležela jako plnoprávnímu občanovi. Nemohl nabývat majetek, smluvně se zavazovat, ani uzavírat manželství. Často s nimi bylo špatně zacházeno a jejich pán jim mohl uložit tvrdé tělesné tresty. Přesto bylo jejich postavení odlišné od otroků, především pak dočasností služby. Sami sluhové si zakládali na rozlišování jejich postavení od života otroků. v 17. století připluly do Virginie jako nájemní sluhové celé dvě třetiny osadníků. Tito pracovníci také obdělávali většinu plantáží v anglických koloniích v Karibiku.⁸

Do konce 17. století byli nájemní sluhové preferováni před otroky. Nizozemští a portugalské obchodníci s otroky totiž požadovali za jednoho otroka 20-25 liber, zatímco za dopravu nájemního sluhy přes oceán musel jeho nájemce zaplatit ani ne polovinu.⁹ Svou roli mohlo sehrát i to, že anglické zákony otroctví prakticky neregulovaly¹⁰ a jsou doloženy i případy, kdy byli před rokem 1660 někteří otroci soudem propuštěni na svobodu, když prokázali, že jsou věrnými křesťany. Ve druhé polovině 17. století přisun nájemních sluhů do kolonií ustával (důvodem byl i hospodářský rozvoj Anglie a tudíž větší potřeba pracovní síly), naproti tomu klesala pořizovací cena otroků s tím, jak se Anglie zapojila do mezinárodního obchodu s otroky.¹¹

Žádná z anglických kolonií v kontinentální Severní Americe (s výjimkou Jižní Karolíny) ale nebyla od začátku založena jako otrokářská společnost. Je znám případ, kdy v polovině 17. století soud v Massachusetts nařídil navrátit do své domoviny dva černošské otroky, které kolonisté zajali v Africe. Rhode Island v té době přijal zákon, který zakazoval doživotní otroctví, a tamější otroci museli být propuštěni po určitém počtu odsloužených let.¹² Postupně se však jejich právní

mohla být služba až na pět let uložena i osobám, které připluly do Jižní Karolíny a neměly prostředky na zaplacení přepravy. KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 347-348, 618-619

⁸ KRÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 107-109

⁹ V prvních letech navíc více jak třetina pracovníků, otroků i nájemních sluhů, zemřela kvůli drsným podmínkám, v nichž žila.

¹⁰ Na britských ostrovech neexistovalo klasické otroctví, avšak chyběla právní úprava, která by jej výslovně zakazovala. Anglický soud k tomu judikoval ve známém případě *Somerset v. Stewart* (viz subkapitola 5.6). Obchod s otroky Británie zakázala v roce 1807. Výslovně pak bylo otroctví zakázáno pro celé britské území, tj. včetně kolonií, v roce 1833 zákonem, který je známý pod názvem Abolition of Slavery Act. KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 142,

¹¹ KRÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 111-112

¹² DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 124 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

postavení zhoršovalo. v roce 1662 byl například ve Virginii přijat zákon, podle kterého byly děti otrokyně také otroky nehledě na status otce. Po čase byli otroci plně považováni pouze za předmět vlastnického práva. Otrokáři, především v oblastech s velkou koncentrací otroků, si byli vědomi nebezpečí vzpoury, a proto zákony například zakazovaly sdružování většího počtu otroků. Vznikaly také kodifikace práva v podobě zákoníků o otrocích.¹³ Příkladem budiž zákoník Jižní Karolíny o otroctví z roku 1740,¹⁴ který je pokládán za nejkompaktnější z těchto předpisů. Zákon mimo jiné umožňoval otrokovi prostřednictvím svého zástupce podat žalobu u soudu, pokud tvrdil, že je držen v otroctví neprávem. Otrokům také zaručoval právo na spravedlivý proces v případě hrdelních zločinů, stanovoval tresty¹⁵ pro osoby, které otroka bezdůvodně zabily, či s ním jinak špatně zacházely, a určoval maximální počet hodin, po které může být otrok denně nucen pracovat. Zároveň obsahoval zákazy některých činností pro otroky, například jim nebylo dovoleno učit se psát.¹⁶

Otroctví v anglických koloniích na severoamerickém kontinentu je možné rozdělit do tří zeměpisných oblastí. Na severu, kde se nedařilo plantážním plodinám, nebylo otrocké práce tolik potřeba, přesto však otroci pracovali v zemědělství a ve městech. Druhou oblast, která vznikla kolem zátoky Chesapeake, představovaly kolonie Virginie a Maryland. Poptávka po otrocích byla velká, neboť se zde pěstoval tabák, a v 18. století ještě vzrostla, protože otroci byli také žádáni pro pěstování kukuřice a obilovin. Třetí oblast byla tvořena Karolínou a Georgií, kde se na plantážích pěstovala rýže, indigo a později i bavlna, tudíž zde také byla ve velkém poptávána otrocká práce.¹⁷

V první zmíněné oblasti, začínající Delawarem a Pensylvánií a pokračující na sever, nepřekročil podíl otroků ze všech obyvatel kolonií mezi léty 1680-1770 5%.¹⁸ Oproti tomu ve Virginii a Marylandu stoupl za tu dobu ze 7% ve Virginii a

¹³ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 348

¹⁴ Zákon připouštěl pouze otroctví černochů, indiánů, mulatů a mesticů. Všechny tyto skupiny obyvatel ale zároveň mohly být i svobodnými lidmi.

¹⁵ Tresty byly peněžité či ztráta občanské cti.

¹⁶ tamtéž, s. 613-617

¹⁷ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 125[cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

¹⁸ Výjimku představoval New York, původně Nový Amsterdam, neboť se holandská kolonie potýkala s nezájmem nájemních sluhů. Tamtéž, s. 127-128; Podle údajů z roku 1680, tedy 16 let po získání New Yorku Angličany, tvořili tamější otroci plně tři pětiny všech otroků ve zmíněné severní oblasti.

9% v Marylandu až na 42%, respektive 32%. Ve třetí zmíněné oblasti Karolíny a Georgie tento poměr v roce 1770 také přesahoval dvě pětiny obyvatel a v Jižní Karolíně dokonce bylo více otroků, než svobodných obyvatel.¹⁹

Život otroků na severu se příliš nelišil od života bílých pracovníků. Vzhledem k tomu, že jejich práce nebylo potřeba na plantážích, černí otroci pracovali v řadě řemesel a také často jako sluhové v domácnostech. Jejich vlastníci se k nim nechovali s opovržením a často s nimi zasedali u jednoho stolu.²⁰

Jak jsem již uvedl, podíl otroků v Marylandu a Virginii s koncem 17. století a nástupem 18. století značně stoupal, přičemž nájemní sluhové prakticky vymizeli. s tím, jak se v těchto krajích rozšiřovalo pěstování bavlny, také rostla poptávka po otrocích, kteří by vykonávali těžkou práci na bavlníkových plantážích.²¹ u plantážníků se otrokům nedostávalo tak příznivého zacházení jako otrokům na severu. Nejenže vykonávali práci v těch nejdřsnějších podmínkách, ale tělesné tresty byly na denním pořádku a jejich majitelé na ně nahlíželi jako na divochy. Proto také docházelo k častým útěkům, které ale brzy končily polapením. Po návratu vzpurného otroka obvykle čekal krutý trest a prodej jinému majiteli.²²

Jižní oblast, kde se rozkládala kolonie Karolína,²³ se značně podobala ostrovním karibským koloniím. Již od poloviny 17. století sem přesídlovali kolonizátoři z Barbadosu. Otrokářství zde ještě posílilo začátkem 18. století, kdy se v Karolíně začala ve velkém pěstovat rýže.²⁴ Georgie, která byla založena roku 1732 jako poslední britská kolonie na americkém kontinentu, se měla stát nárazníkem proti Španělům a zároveň domovem pro chudáky jako produkt dobročinnosti.²⁵ Aby tyto cíle nebyly zmařeny, bylo zpočátku otroctví v Georgii

¹⁹ Data o počtu otroků a svobodných obyvatel v koloniích v této kapitole jsou převzata z BERLIN, Ira. *Many thousands gone: the first two centuries of slavery in North America*. Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press, 1998, s. 369-370

²⁰ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 128-129 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

²¹ KRÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 113-114

²² DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 133-134 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

²³ K rozdělení na Jižní a Severní Karolínu došlo v roce 1712.

²⁴ KRÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 118-119

²⁵ TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl.

zakázáno zákonem z roku 1735.²⁶ Brzy se však ukázalo, že se kolonie bez otroků neobejde, a také proto, že byli otroci do Georgie ve velkém pašováni, byl zmíněný zákon roku 1749 zrušen. Do roku 1770 pak už otroci tvořili téměř polovinu z asi 33 tisíc obyvatel kolonie. v Jižní Karolíně pracovali nejen v zemědělství, ale také mnozí z nich jako řemeslníci v Charlestownu. Otroci se též stali nepostradatelnými při obraně kolonie před Španěly a indiány Na druhé straně indiáni pomáhali kolonistům stopovat uprchlé otroky a dokonce existují i záznamy o tom, že indiáni otroky unášeli, aby je následně mohli prodat.²⁷

Otroci v Jižní Karolíně sice měli tvrdé pracovní podmínky, ale oproti otrokům ve Virginii a Marylandu jim byl poskytován větší prostor pro jejich osobní život a kulturu. Na místních plantážích byl zaveden úkolový režim práce, takže otrok, který ten den splnil normu, mohl jít už odpoledne domů, kde pěstoval své vlastní plodiny a někdy i choval dobytek. Úrodu od nich často kupovali jejich vlastníci, takže si tamější otroci mohli dokonce obstarat určité jmění.²⁸ Pozitivní právo se ale k této praxi stavělo odmítavě. v roce 1683 byl v Karolíně zákonem zakázán obchod mezi otroky a sluhy. Později byly přijaty další restrikce, například omezení volného pohybu otroků a jejich obchodování s bělochy. v roce 1691 zakázal zákoník o otrocích jejich majitelům nechávat svým otrokům volné sobotní odpoledne a od roku 1714 nesměli otroci chovat větší domácí zvířectvo. Tyto zákazy ale byly v praxi dodržovány jen zřídka.²⁹

2.2 Válka za nezávislost

Na začátku války za nezávislost ještě všechny kolonie, které později vytvořily Spojené státy, povolovaly existenci otroctví na svém území.³⁰ Paradoxem bylo, že americký boj za nezávislost byl postaven na požadavku osvobození od britského útlaku. Tato rétorika se ale dostávala do ostrého kontrastu

vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 32

²⁶ Existovaly totiž obavy, že by přítomnost otrocké pracovní síly odrazovala chudé osadníky a zároveň že by otroci mohli být Španěly podněcováni ke vzpouře.

²⁷ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 136-138 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

²⁸ tamtéž, s. 139

²⁹ BERLIN, Ira. *Many thousands gone: the first two centuries of slavery in North America*. Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press, 1998, s. 68-69

³⁰ KRÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 230

s útlakem otrokářství. v původním návrhu textu Deklarace nezávislosti, který připravil Thomas Jefferson,³¹ byla anglickému králi vytýkána podpora obchodu s otroky, kterou podle znění návrhu porušoval „*nejsvětější práva na život a svobodu odlišného lidu*“. Do konečné podoby Deklarace nezávislosti se ale tato pasáž nedostala kvůli protestům Jižní Karolíny a Georgie.³² Nicméně ještě tři měsíce před přijetím Deklarace nezávislosti schválil druhý Kontinentální kongres rezoluci, která požadovala zákaz zámořského obchodu s otroky.

Britové chtěli početných otroků ve vzbouřených koloniích využít ve válce, a tak přišli s nabídkou svobody pro každého otroka, který se postaví na jejich stranu. Ve Virginii využilo hned na začátku války této nabídky královského guvernéra asi 800 otroků. Po válce skutečně anglické lodě odvezly z amerických měst několik tisíc bývalých otroků, kteří si tímto způsobem získali svobodu. Většina z nich se poté usadila v Kanadě.

U druhé z bojujících stran sice Kontinentální kongres nejprve zamítl návrh, aby černoši bojovali po boku amerických vojáků, ale s postupem války v roce 1779 svůj postoj přehodnotil a do bojů se později na straně kolonistů zapojilo více jak pět tisíc černochů, kterým také byla přislíbena svoboda.³³

³¹ Sám Thomas Jefferson, rodák z Virginie, vlastnil po celý svůj život několik set otroků, které propustil až svojí závětí. Všeobecně známý byl také jeho dlouhotrvající poměr s jistou mulatskou dívkou, se kterou zplodil přinejmenším jednoho potomka. Tamtéž, s. 231

³² TINDALL, George Brown a David E SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 112-113

³³ RODRIGUEZ, Junius P. *Slavery in the United States: a social, political, and historical encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2007, s. 97-98 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=4X44KbDB19gC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

3 Otroctví v období po vzniku Spojených států amerických

3.1 Otrokářství a život otroků

Na konci 18. století zdánlivě plantážnímu hospodaření na americkém kontinentu odzvonilo. Světové trhy ovládal kubánský tabák, cukrové třtině se na kontinentu nedařilo a ceny indiga a rýže klesaly. Obrat však záhy přišel s vynálezem moderních strojů na tkaní bavlny a následujícím prudkým rozšířením bavlníkových plantáží. To také vedlo k poptávce po nové půdě a osidlování území dále ve vnitrozemí. v letech následujících po sjednání missourského kompromisu dosahovala poptávka po bavlně svého vrcholu. Zároveň se stále zvětšoval rozdíl mezi jižanskou a severanskou společností. Na jihu se majetek a vliv koncentrovaly v rukou bohatých plantážníků. Po zákazu dovozu otroků přes Atlantik prudce stoupla jejich cena a někteří otrokáři, především ve Virginii a Marylandu, se zaměřili na, jak sami říkali, „chov otroků“, což také vyústilo ve větší benevolenci vůči černošským manželstvím (přestože nebyla uznávána *de iure*) a lepší podmínky pro černošské matky.³⁴

Zajímavým jevem bylo, že se na jihu Spojených států rozmáhalo otroctví v patriarchální římské podobě, kdy byla otrokům vštěpována podřízenost bělochům a sounáležitost s plantážníkovou rodinou. v této oblasti se neuchytil systém, kdy plantáže řídili správci, zatímco jejich vlastníci pobývali ve městech, jak bylo typické pro anglické kolonie v Karibiku. Na většině plantáží také nepracovalo více jak 50 otroků. Od života na plantážích se lišil život otroků ve městech, kde byli najímáni k provozování různých řemesel a do továren. Ve městech se otroci často stýkali s místní bělošskou chudinou, k čemuž na plantážích neměli příležitost.

Existují také záznamy o otrockých povstáních, např. roku 1811 v Louisianě a roku 1831 ve Virginii, která ale skončila krvavou porážkou vzbouřenců. Ani svobodní černoši ale neměli snadný život. Některé státy zakazovaly vstup svobodných černošů na své území nebo přijímaly jiná

³⁴ KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 239-244

legislativní omezení jejich práv.³⁵ Odpůrci zrušení otroctví se často obávali, že náhlé osvobození všech černochů povede k nárůstu kriminality a výdajů z veřejné pokladny. Dlužno dodat, že podle statistických údajů připadala větší část násilných trestných činů na bělochy než na černochoy. Po osvobození z otroctví se černoši na severu setkávali s rasismem, nebyly jim přístupné některé školy, profese, ani kostely. Navíc se museli potýkat se značnou konkurencí na trhu práce, především od irských imigrantů. Stále jim také hrozilo nebezpečí únosu a prodání do otroctví.³⁶

Otrokářství ve Spojených státech bylo kritizováno už od skončení války za nezávislost. Hlasy Američanů žádajících zrušení otroctví ale zesílily po roce 1817, kdy byla založena Americká kolonizační společnost, jejímž cílem bylo navrácení svobodných černochů zpět do Afriky.³⁷ Na její podporu se stavělo mnoho významných osobností. v roce 1821 se společnosti podařilo získat část území v západní Africe, na kterém později vznikla republika Libérie. Do roku 1860 se za asistence Americké kolonizační společnosti do Afriky vystěhovalo asi dvanáct tisíc černochů. Ve třicátých letech se protitrokářské hnutí mohutně vzedmulo. Jeho členové začali požadovat okamžité zrušení otroctví namísto dosavadního požadavku postupného zmírňování. v roce 1829 vyšel v Bostonu pamflet svobodného černocho Davida Walkera, ve kterém nabádal k okamžitému osvobození černochů i za pomoci násilí. Od roku 1831 začaly také v Bostonu vycházet protitrokářské noviny Williama L. Garrisona *The Liberator*. Tento muž také o rok později založil Novoanglickou protitrokářskou společnost. v roce 1833 bylo otroctví oficiálně zrušeno britským zákonem a to americkým abolicionistům dodalo síly. Ještě téhož roku založili národní Americkou protitrokářskou společnost, jejímž cílem bylo přesvědčit Američany, že je otroctví odporné a nekřesťanské, zároveň ale nechtěla černochoy odsunout do Afriky. Záhy společnost začala masově agitovat za svou věc.³⁸

³⁵ tamtéž, 247-254; Za vyvrcholení sporů o práva svobodných černochů je možno považovat rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v případě Dreda Scotta, když soud v roce 1857 judikoval, že se černochoch nemůže stát občanem Spojených států.

³⁶ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 153-154 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

³⁷ Kritické této společnosti tvrdili, že ve skutečnosti podporovala otrokáře, protože odvážela z Ameriky svobodné černochoy, kteří by mohli otrokářům činit potíže.

³⁸ TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 285-290

3.2 Vývoj právní úpravy otroctví

Po válce začínala být v severních státech stále aktuálnější otázka zrušení otroctví. Průkopníkem se stal v této oblasti ještě za časů války Vermont,³⁹ který otroctví zakázal ve svojí ústavě.⁴⁰ Roku 1780 byl v Pensylvánii přijat zákon o postupném zrušení otroctví (The Pennsylvania Gradual Abolition Act). Jak název napovídá, tento zákon rušil otroctví postupně. Všichni otroci narození po jeho přijetí se již nemohli stát doživotními otroky, ale byli považováni za sluhy svého pána až do dosažení 28 let věku. Zákon také zaručoval otrokům právo na spravedlivý proces (stejný jako pro jakéhokoliv svobodného člověka) v případě obvinění z trestného činu. Výjimkou však bylo, že otrok nemohl u soudu svědčit proti svobodnému člověku.⁴¹ v Massachusetts zase soud v případě *Commonwealth v. Jennison* dovodil, že otroctví nepřipouští Deklarace práv, která byla součástí tamější ústavy z roku 1780. Konec otroctví brzy následoval i v dalších severních státech, ať už cestou postupného rušení nebo v jeden okamžik.⁴² v New Yorku a New Jersey ale bylo uzákoněno postupné zrušení otroctví mnohem později než v ostatních severních státech. Stalo se tomu tak v roce 1799, respektive 1804.

Mnohem složitější než na úrovni jednotlivých států byl však problém otroctví na federální úrovni. Mnozí z otců zakladatelů se shodovali na tom, že by se Spojené státy staly mnohem bezpečnější a lepší zemí bez otroctví. Zároveň si většina z nich myslela, že by se Spojeným státům lépe dařilo bez Afroameričanů jako takových. Bylo však jasné, že kvůli jižanským státům nebude možné otroctví zrušit na federální úrovni.⁴³ Zatímco delegáti států na ústavodárné shromáždění ve Filadelfii debatovali o nové Ústavě, přijal Kontinentálním kongres v New Yorku

³⁹ Vermont vznikl v roce 1777 po osamostatnění sporného území nárokovaného New Yorkem i New Hampshire. Do Unie byl ale přijat až v roce 1791. TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 83

⁴⁰ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, s. 152 2006 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

⁴¹ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 620-621

⁴² RODRIGUEZ, Junius P. *Slavery in the United States: a social, political, and historical encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2007, s. 98-99 [cit. 2014-03-25].

Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=4X44KbDBI9gC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

⁴³ DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 s. 153-155 [cit. 2014-03-23].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

17. července 1787 Nařízení o severozápadu. Tento předpis stanovil pravidla správy nově osidlovaných severozápadních teritorií, která měla být pod přímou správou federální vlády až do jejich přijetí do Unie jako plnohodnotných států.⁴⁴ Článek VI. nařízení pak ve zmíněném teritoriu zakazoval otroctví. Zároveň však stanovil právo majitele na vydání uprchlého otroka.⁴⁵

Samotná Ústava Spojených států amerických řeší otázky spojené s otroctvím v několika ustanoveních. Její tvůrci se však zdráhali slovo „otroci“ použít⁴⁶ a místo toho se v textu mluví jen o „*osobách vykonávajících službu nebo pracujících v jednom státě*“ nebo prostě „*ostatních osobách*“. Článek I., oddíl 2., odstavec 3. byl, ostatně jako i další ustanovení týkající se otroctví, kompromisem mezi Severany a Jižany. Určil, že pro výpočet přímých daní i počet zástupců ve Sněmovně reprezentantů se „ostatní osoby“ (otroci) započítají jako tři pětiny svobodných. Dále byl v oddílu 9., odstavci 1. téhož článku chráněn až do roku 1808 dovoz otroků do Spojených států, neboť jej Kongres až do zmíněného roku nemohl zakázat.⁴⁷ Konečně článek IV., oddíl 2., odstavec 3., známý jako Fugitive Slave Clause, stanovil zákaz osvobození uprchlých otroků ve státě, kde se skrývali, a povinnost tohoto státu osoby vydat zpět svému vlastníku.⁴⁸

Výklad posledně jmenovaného ustanovení se později stal častým problémem v soudní praxi. Nedávalo totiž žádnou odpověď na otázku, kdo odpovídá za jeho provedení, zvláště pak v čí pravomoci je povolit odvezení uprchlíka ze státu Unie, ve kterém se skrývá. Řešením se do určité míry stal zákon o uprchlých otrocích z roku 1793 (Fugitive Slave Act of 1793).⁴⁹ Kromě vydávání uprchlých otroků upravoval i vydávání uprchlíků před spravedlností. Proces vydávání otroků měl však méně přísné požadavky.⁵⁰ Zákon umožňoval majiteli otroka nebo jeho zmocněnci uprchlého otroka vyhledat, zadržet a přivést před

⁴⁴ DUFFEY, Denis P. The Northwest Ordinance as a Constitutional Document. In: *Columbia Law Review*, [online] Vol. 95, No. 4 (May, 1995). Columbia Law Review Association, Inc., s 929-930, 934-940; [cit. 2014-03-07] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1123211>

⁴⁵ úplný text Nařízení o severozápadu je dostupný např. z: http://avalon.law.yale.edu/18th_century/nworder.asp

⁴⁶ TINDALL, George Brown a David E SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 129

⁴⁷ Článek V., který upravuje přijímání dodatků k Ústavě, pak zakazoval novelizaci zmíněného ustanovení.

⁴⁸ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011., s. 501-510

⁴⁹ celým názvem „Act respecting fugitives from justice, and persons escaping from the service of their masters“

⁵⁰ BAKER, Robert H. *The Fugitive Slave Clause and the Antebellum Constitution in Law and History Review* November 2012, Vol. 30, No. 4, s. 1137-1139

soudce district court či circuit court, anebo před obecního úředníka. Soudce nebo úředník mu po poskytnutí důkazu v podobě ústního svědectví nebo přísahného prohlášení úředně ověřeného ve státě, ze kterého domnělý otrok pocházel, že je skutečně otrokem tvrzené osoby, musel vydat povolení k odvedení otroka do státu původu. Zákon také ukládal osobě, která uprchlému otrokovi napomáhala, zaplatit pokutu 500 dolarů, jež mohla připadnout vlastníkovvi otroka.⁵¹ Nicméně předpis nechával jednotlivým státům prostor pro vlastní úpravu procesu zadržení a vydávání otroka na útěku. Protože i v rámci tohoto procesu docházelo k únosům svobodných černochů, přijaly mnohé státy brzy zákony na jejich ochranu. To se netýkalo jen severních států, do roku 1787 přijaly takovou legislativu i Virginie a Delaware.⁵²

Od 1. ledna 1808, tedy ihned po skončení ochranné doby stanovené Ústavou, byl v rámci reforem prezidenta Jeffersona zakázán mezinárodní obchod s otroky.⁵³ Nicméně ilegální dovoz otroků do USA pokračoval i po tomto datu a podle odhadů bylo do roku 1861 do Spojených států propašováno na 300 tisíc otroků.⁵⁴ Dalším významným bodem se pro regulaci otroctví ve Spojených státech stal rok 1820, kdy byl sjednán tzv. missourský kompromis.⁵⁵ Jeho výsledkem bylo to, že do Unie byly přijaty dva nové státy a zároveň bylo zakázáno otroctví na celém území lousianské koupě⁵⁶ ležícím severně od 36°30' severní šířky. Jedinou výjimkou byl právě vzniklý stát Missouri, který se rozkládal nad touto linií.⁵⁷

Postupem času se stále stupňovaly námitky abolicionistů vůči zákonu o uprchlých otrocích. Po rozhodnutí Nejvyššího soudu v případě *Prigg v. Pennsylvania* bylo jasné, že je zapotřebí přijmout nový federální předpis, který by

⁵¹ text zákona je dostupný např. z

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llac&fileName=003/llac003.db&recNum=703>

⁵² BAKER, Robert H. *The Fugitive Slave Clause and the Antebellum Constitution in Law and History Review* November 2012, Vol. 30, No. 4, s. 1140-1142

⁵³ Nutno dodat, že série federálních zákonů již od 1794 zakazovala Američanům a americkým lodím účast na mezinárodním obchodu s otroky. Až rokem 1808 byl ale zakázán i import otroků do USA.

⁵⁴ TINDALL, George Brown a David E SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 160

⁵⁵ Spor vznikl nad přijetím dvou nových států, Maine a Missouri, do Unie. Každý stát měl totiž v Senátu po dvou zástupcích nehledě na počet obyvatel. Protože Maine bylo původně provincií svobodného státu Massachusetts, k udržení vyrovnaného poměru sil mezi otrokáři a vyslanci svobodných států v Senátu bylo zapotřebí, aby se Missouri stalo otrokářským státem. Debaty, jejichž výsledkem bylo přijetí zmíněného kompromisu, bývají pokládány za počátek výrazných sporů o otroctví, které vedly až k občanské válce. Text přijatého zákona je dostupný např. z: <http://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llsl&fileName=003/llsl003.db&recNum=586>

⁵⁶ Tzv. Louisiana Purchase koupily Spojené státy od Francie roku 1803 území na západ od řeky Mississippi, čímž se rozloha jejich území více než zdvojnásobila. tamtéž, s. 160-161

⁵⁷ tamtéž, s. 186-187

upravil proces vydávání uprchlých otroků, a k tomu došlo v rámci tzv. kompromisu z roku 1850.⁵⁸ v jeho rámci byl přijat do Unie svobodný stát Kalifornie, zatímco Nové Mexiko a Utah byly ustanoveny jako teritoria. Otázka otrokářství v těchto teritoriích pak byla ponechána „lidové svrchovanosti“, což znamenalo, že o existenci otroctví měly rozhodnout tamější zákonodárné sbory. Názory na to, zdali mohou otroctví zakázat, se však mezi Seveřany a Jižany lišily. Dále byl zakázán obchod s otroky v Kolumbijském distriktu a urovnány územní spory mezi Texasem a Novým Mexikem. Konečně byl také přijat nový zákon o uprchlých otrocích (známý jako Fugitive Slave Act of 1850).⁵⁹

Tento zákon svěřoval vydávání uprchlých otroků čistě do rukou federálních úředníků. Nově byli federálními soudci jmenováni soudní komisaři, kteří disponovali pravomocí vydat příkaz k zatčení uprchlého otroka a následně i povolení k jeho odvezení ze státu, kde se skrýval. o vydání povolení rozhodovali pouze na základě přísěžného prohlášení, že osoba je skutečně uprchlým otrokem osoby, která o její vydání žádá. Svědectví domnělého otroka ale zákon nepřipouštěl. Povolení, vydané soudním komisařem, pak bylo pro místní soudy závazné a ve věci nesměly nijak zasahovat. Také byly stanoveny vyšší tresty pro osoby, které by v odvezení otroka bránily, nově zahrnující vězení až na šest měsíců.⁶⁰ Zákon opět upíral domnělým otrokům právo na slyšení případu před porotou. Také stanovoval soudním komisařům odměnu ve výši 10 dolarů v případě rozhodnutí ve prospěch navrhovatele, v opačném případě 5 dolarů, což sice bylo odůvodňováno rozdílnou výší administrativních nákladů, ale abolicionisté pochopitelně na rozdílné sumy nahlíželi jako na úplatkářství.⁶¹

⁵⁸ Tentokrát vznikl spor ohledně území, které Spojené státy získaly ve válce s Mexikem. v zájmu otrokářů samozřejmě bylo, aby mohli začít získané území osidlovat se svými otroky. v Mexiku ale bylo otroctví zakázáno a na získaném území by tak v případě otevření otrokářům muselo být znovu zavedeno. Ještě během války v roce 1846 vystoupil ve Sněmovně reprezentantů její člen za Pensylvánii David Wilmot s proslovem, ve kterém kategoricky odmítal, aby Spojené státy znovu zavlekly otroctví na svobodné území (hovoří se o tzv. Wilmotově podmínce).

⁵⁹ tamtéž, s. 292-299

⁶⁰ BAKER, Robert H. *The Fugitive Slave Clause and the Antebellum Constitution in Law and History Review* November 2012, Vol. 30, No. 4, s. 1163; celý text zákona je dostupný např. z: http://avalon.law.yale.edu/19th_century/fugitive.asp

⁶¹ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011., s. 395

Otrokáři se se svými odpůrci záhy střetli na politickém poli znovu během kansasko-nebraské krize.⁶² Výsledkem se stal zákon o Kansasu a Nebrasce,⁶³ přijatý 30. května 1854, kterým vznikla na dosud nespravovaném území otroctví otevřená teritoria Kansas a Nebraska, protože zákonem byl mimo jiné zrušen oddíl 8. missourského kompromisu, zapovídající otroctví na území lousianské koupě.⁶⁴

V nadcházejících letech politické napětí vygradovalo až do občanské války. Konec otroctví v USA předznamenovalo prohlášení prezidenta Lincolna učiněné 22. září 1862, kterým od 1. ledna 1863 osvobodil z otroctví všechny otroky na území států, které v občanské válce bojovaly proti Unii. Definitivně bylo otroctví ve Spojených státech zrušeno třináctým dodatkem v prosinci 1865.⁶⁵ V té době už ale legálně existovalo pouze v Kentucky a Delaware.⁶⁶

⁶² Do třetice vznikly neshody kvůli výstavbě transkontinentální železnice. Senátor Stephen A. Douglas z Illinois předložil v lednu 1854 návrh zákona o Nebrasce, který se měl týkat celého zbytku území lousianské koupě až po hranici s Kanadou, kde dosud nebyla vytvořena organizovaná teritoria. Aby získal hlasy Jižanů, nabídl jim možnost existence otroctví ve vznikajících teritoriích, otázka se totiž měla ponechat „lidové svrchovanosti“, čímž by byla odstraněna překážka otroctví na tomto území dojednaná v missourském kompromisu.

⁶³ Text zákona je dostupný např. z: http://avalon.law.yale.edu/19th_century/kanneb.asp

⁶⁴ TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, Dějiny států. s. 301-304

⁶⁵ Paradoxem je, že původně měl třináctý dodatek Ústavy Spojených států amerických navždy ochraňovat otroctví ve státech, ve kterých již existovalo. Tento text byl v únoru 1861 skutečně schválen Kongresem, k jeho ratifikaci jednotlivými státy ale následně už nedošlo.

⁶⁶ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011., s. 397-399, 652-655

4 Nejvyšší soud USA v systému dělby moci

Ústava Spojených států amerických z roku 1787 (na rozdíl od Článků Konfederace sepsaných o deset let dříve) důsledně rozděluje státní moc na složku zákonodárnou, výkonnou a soudní.⁶⁷ k postavení moci soudní ve státě se vyjádřil ve svém známém eseji *Federalista* č. 78 Alexandr Hamilton. Článek vyšel v roce 1788, tedy pouhý rok po přijetí Ústavy, kdy se v USA teprve utvářelo chápání dělby moci. Obhajuje v něm doživotní výkon funkce federálních soudců, zaručený Ústavou, jako záruku jejich nestrannosti a nezávislosti moci soudní. Dále konstatuje, že soudy jako strážci ústavnosti mají právo prohlásit výnosy moci zákonodárné za neplatné, čímž však nedochází k ingerenci nebo nadřazování moci soudní nad moc zákonodárnou, když poukazuje na vztah Ústavy, vyjadřující vůli lidu, a zákonů, vyjadřujících vůli zástupců občanů, zákonodárského sboru.⁶⁸

Otázka soudního přezkoumávání (judicial review) byla zásadním způsobem rozvedena ve známém judikátu Nejvyššího soudu *Marbury v. Madison* z roku 1803. Skutkový stav byl ve zkratce takový, že dosluhující prezident Adams v roce 1801 jmenoval na poslední chvíli soudci více jak padesát věrných federalistů, než se úřadu prezidenta ujal jeho politický oponent, Thomas Jefferson. Mezi nimi byl i jistý William Marbury, který byl jmenován smírčím soudcem v Kolumbijském distriktu. Přestože bylo jeho jmenování potvrzeno Senátem a pověřovací listina podepsána prezidentem Adamsem, dosluhující ministr zahraničí John Marshall sice opatřil listinu pečeti, ale už ji nestihl doručit. Poté, co nastoupil do úřadu prezident Jefferson, nařídil svému ministrovi zahraničí Jamesi Madisonovi, aby ji zadržel. Pan Marbury tedy podal žalobu k Nejvyššímu soudu, domáhaje se vydání soudního příkazu (mandamus) k doručení pověřovací listiny podle oddílu 13 zákona o soudnictví z roku 1789, který k tomu nadal Nejvyšší soud originární pravomocí.

Ironií osudu je, že o žalobě rozhodoval Nejvyšší soud, jehož předsedou byl právě John Marshall, bývalý ministr zahraničí. Nyní se potýkal se situací, zda žalobu Marburyho zamítnout, čímž by ale popřel svou pravomoc nad exekutivou,

⁶⁷ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 373-375

⁶⁸ tamtéž, s. 529-532

nebo vydat soudní příkaz, který by ale pravděpodobně nebyl ministrem zahraničí Madisonem respektován a nebyl by ani vynutitelný. John Marshall nakonec situaci vyřešil šalamounským způsobem a prohlásil oddíl 13 zmíněného zákona za protiústavní, protože rozšiřoval originární pravomoc Nejvyššího soudu v rozporu s Ústavou. Hlavní význam tohoto judikátu ale spočívá v konstatování, že Nejvyšší soud může přezkoumávat ústavnost předpisů. v odůvodnění mimo jiné uvedl: *„Soudní moc je nepochybně oprávněna a povinována říci, co je zákon. (...) hovoří-li se o svrchovaném zákonu země, je na prvním místě zmiňována právě ústava; toto postavení dále nemají zákony Spojených států obecně, nýbrž jen ty, které budou vytvořeny v souladu s ústavou. Litera ústavy Spojených států tento princip, považovaný za základ všech psaných ústav, potvrzuje a upevňuje: zákon odporující ústavě je podle něj neplatný; a tento nástroj zavazuje soudy i všechny další orgány státní správy.“*⁶⁹ Přestože pravomoc soudu k přezkoumávání ústavnosti byla v tomto judikátu poprvé na americkém území vyřčena na nejvyšší úrovni, princip judicial review se v soudní praxi objevoval i před tímto rozhodnutím.⁷⁰

4.1 Soustava soudů ve Spojených státech amerických

Soustava soudů v USA odráží federální uspořádání země. Soudy se dělí do dvou větví, a to státní a federální, které sice projednávají rozdílné druhy případů, ale nelze říci, že by na sobě byly zcela nezávislé. Podle Ústavy spojených států se státní moc dělí mezi federaci a jednotlivé státy Unie. Zatímco federální soudy jsou příslušné k projednávání záležitostí svěřených Ústavou federální vládě, státní soudy projednávají věci nevyhrazené Ústavou federální vládě, a které zároveň nejsou vyňaty z působnosti jednotlivých států.⁷¹

V pravomoci státních soudů je projednávání většiny trestních věcí, vztahů dědického práva, rodinného práva, občanskoprávních deliktů, smluvních vztahů atd. Státní soudy mají poslední slovo ve věcech práva jednotlivých států a jejich ústav. V případech interpretace federálního práva nebo Ústavy USA je možné

⁶⁹ Marbury v. Madison 5 U.S. 137 (1803), překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 538-539

⁷⁰ SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993. s. 39-42.

⁷¹ Why Two Court Systems? in *USCourts* [online]. [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.uscourts.gov/educational-resources/get-informed/federal-court-basics/why-two-courts-systems.aspx>

odvolání k Nejvyššímu soudu USA. Federální soudy oproti tomu rozhodují v případech, kdy je posuzována ústavnost, v případech práva Spojených států nebo mezinárodních smluv, jimiž jsou Spojené státy vázány, dále ve věcech velvyslanců, námořního práva či konkurzního práva a také spory mezi jednotlivými státy.

Rozdíly mezi federální a státní justicí se netýkají jen okruhu projednávaných záležitostí. Zatímco kandidáti na federálního soudce jsou navrhováni prezidentem a schvalováni Senátem a do funkce jsou jmenováni na doživotí, soudci státních soudů mohou být jak jmenováni, tak voleni a to i na určitou dobu.⁷²

I soustava státních soudů je v každém státě Unie jiná. Takřka vždy se však skládá ze tří úrovní soudů, označovaných jako trial courts, kde probíhá řízení v prvním stupni, a dále appellate courts (odvolacích soudů) a supreme courts (nejvyšších soudů), jejichž agendu tvoří především odvolací řízení.⁷³

4.2 Struktura federálních soudů a její historický vývoj ve zkratce

Ústava Spojených států v článku III., oddílu 1. svěřuje výkon moci soudní Nejvyššímu soudu a dále těm federálním soudům, jejichž zřízení je v pravomoci Kongresu. Na ústavodárném shromáždění ve Filadelfii roku 1787 probíhala mimo jiné debata o podobě soudní soustavy. Nakonec bylo rozhodnuto, že se federální soudní systém má sestávat z Nejvyššího soudu a soudů nižších. Protože o potřebnosti existence nižších soudů nepanovala všeobecná shoda, byla otázka vyřešena kompromisem. Nižší federální soudy nebyly zřízeny přímo Ústavou, ale toto bylo vyčleněno do pravomoci Kongresu.⁷⁴

K uvedení soustavy federálních soudů v život bylo zapotřebí přijmout prováděcí předpis a Kongres tak učinil v roce 1789 schválením zákona

⁷² Comparing State & Federal Courts *USCourts* [online]. [cit. 2014-02-09].

Dostupné z: <http://www.uscourts.gov/educational-resources/get-informed/federal-court-basics/comparing-state-federal-courts.aspx>

⁷³ State Courts In-Depth. *FindLaw* [online]. [cit. 2014-02-09].

Dostupné z: <http://litigation.findlaw.com/legal-system/state-courts-in-depth.html>;

State Court Cases: How to Determine Where Your Suit Will Be Heard. *FindLaw* [online]. [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://litigation.findlaw.com/legal-system/state-court-cases-how-to-determine-where-your-suit-will-be-heard.html>

⁷⁴ SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993. s. 11-12

o soudnictví (známý jako Judiciary Act of 1789). Tím bylo také rozhodnuto o otázce nižších soudů, když tento zákon stanovil, že pod Nejvyšším soudem bude dvouúrovňový systém soudů nižších, skládající se z district courts v každém státě a tří circuit courts⁷⁵ pro východní, střední a jižní oblast. k circuit courts nebyli přiděleni stálí soudci, ale byly obsazeny dvěma soudci Nejvyššího soudu USA a jedním soudcem district court. Nižší soudy však byly nadány jen omezenou pravomocí. Zákon také určil počet soudců Nejvyššího soudu na šest. Za klíčový aspekt zákona je možno považovat to, že jím Nejvyššímu soudu byla dána pravomoc rozhodovat jak o odvoláních od federálních soudů, tak o odvoláních od státních soudů v případech obsahujících otázky federálního práva.⁷⁶

District courts byly soudem první instance ve věcech námořního práva a v některých dalších civilních věcech, jejichž předmět řízení byl menší hodnoty. Soudce přidělený k district court byl oprávněn jmenovat soudního úředníka pro pomoc s administrativou a v pravomoci prezidenta Spojených států bylo jmenovat do každého obvodu federálního státního zástupce (district attorney) a maršála.⁷⁷ Zpočátku tvořily většinu projednávaných případů u district courts věci námořního práva. Některé soudy nebyly moc vytíženy, a tak Kongres v 19. století postupně rozšiřoval jejich pravomoc, především o nehrdelní trestné činy. Od roku 1911 pak působí jako federální soudy první instance ve všech věcech.⁷⁸

Přílišná vytíženost soudců Nejvyššího soudu vyplývající z povinnosti účastnit se zasedání circuit courts, byla vyřešena v roce 1801 druhým zákonem o soudnictví. Zákon zvýšil počet circuit courts na šest a stanovil, že mají být

⁷⁵ Mezi českými autory nepanuje obecná shoda o tom, jak názvy těchto soudů překládat. Jan Kust překládá „district courts“ jako „oblastní/okrskové soudy“ a „circuit courts“ jako „odvolací obvodní soudy“. KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 19; Jana Oherová uvádí ve svém slovníku u hesla „district court“ překlad „okresní soud“. OHEROVÁ, Jana. *Anglicko-český právní slovník*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005, s. 142; Karel Jonáš ve své publikaci z roku 1886 překládá „district courts“ jako „soudy distriktní“ a „circuit courts“ jako „soudy krajské“. JONÁŠ, Karel, ed. *Americké právo: sbírka zákonů a výkladův právních pro osadníky českoamerické zvláště důležitých*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2008, s. 103
Abych předešel zbytečným komplikacím, rozhodl jsem se v textu své práce ponechat anglické názvy těchto soudů.

⁷⁶ SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993, s. 14

⁷⁷ Úřad „Maršálů Spojených států“ (U.S. Marshalls) byl založen právě zákonem o soudnictví z roku 1789. Jejich úkolem bylo zabezpečit výkon rozhodnutí federálních soudů, například prováděli zatčení osob a dohlíželi na federální vězně. United States Marshals Service. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/US_Marshall

⁷⁸ The U.S. District Courts and the Federal Judiciary in *Federal Judicial Center* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/courts_district.html

obsazeny výhradně soudci jmenovanými k těmto soudům. Bohužel se více než o akt ulevující soudcům Nejvyššího soudu jednalo o úskok pro vytvoření doživotních míst pro federalisty, kteří byli poraženi v prezidentských volbách roku 1800,⁷⁹ a tak byl zákon hned následujícího roku jeffersoniány zrušen novým zákonem o soudnictví⁸⁰ a nižší federální soudy nadále fungovaly v systému jako před rokem 1801. Soudci Nejvyššího soudu byli konečně zbaveni povinnosti účastnit se zasedání circuit courts až v roce 1891.⁸¹

Circuit courts byly příslušné jako soudy první instance pro projednávání většiny trestných činů podle federálního práva, pro spory mezi občany různých států Unie a pro spory, kde jako žalobce vystupovaly Spojené státy. Také fungovaly jako odvolací soudy pro district courts v civilních věcech. Postupem času se měnily požadavky na jejich obsazení. Od roku 1802 mohly fungovat i bez účasti soudce Nejvyššího soudu (kromě řízení o odvolání). s nárůstem počtu států Unie Kongres zvyšoval i počet circuit courts a současně i počet soudců Nejvyššího soudu, aby si jejich počet odpovídal. Od roku 1869 začali být noví soudci přidělováni přímo k circuit courts. Tyto soudy přišly o svou pravomoc rozhodovat o odvoláních v roce 1891, když byly vytvořeny circuit courts of appeals (odvolací soudy), avšak nadále fungovaly jako soudy první instance v určitých věcech až do svého zrušení v roce 1911.⁸²

Courts of appeals byly zřízeny federálním zákonem o soudnictví z roku 1891,⁸³ ve snaze vypořádat se s narůstajícím počtem případů ve federálním soudnictví. Šlo o první federální soudy příslušné výhradně pro projednávání odvolání, přičemž byly příslušné jak pro odvolání od district courts, tak od circuit courts. Odvolání v úzké skupině věcí nadále směřovala k Nejvyššímu soudu, ale v průběhu času byla příslušnost courts of appeals stále rozšiřována. Na jejich rozhodovací činnosti se podíleli i soudci district courts až do 20. let 20. století, kdy byly ke každému odvolacímu soudu přiděleni nejméně tři soudci. Jejich počet stoupal spolu se zřizováním nových soudních obvodů z původních devíti až na

⁷⁹ Zákonu se proto také posměšně říkalo „Midnight Judges Act“ a soudcům „Midnight Judges“, což lze přeložit jako „soudci jmenovaní v hodině dvanácté“. Senát totiž potvrdil jejich jmenování 2. března 1801 a dosluhující prezident John Adams podepisoval jejich pověřovací listiny do večerních hodin 3. března. Thomas Jefferson se ujal úřadu 4. března 1801.

⁸⁰ zmíněné zákony jsou známé jako Judiciary Act of 1801 a Judiciary Act of 1802

⁸¹ SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993. s. 30

⁸² The U.S. Circuit Courts and the Federal Judiciary in *Federal Judicial Center* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/courts_circuit.html

⁸³ Zákon je známý též jako „Everts Act“ po svém navrhovateli, senátoru Williamu Evertsovi.

současných dvanáct (plus jeden U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit).⁸⁴ I počet soudců Nejvyššího soudu se v průběhu jeho existence měnil od šesti na začátku po deset mezi lety 1863-1866, až se jejich počet ustálil na dnešních devíti.⁸⁵

Pomyslná pyramida federálních soudů v USA se tedy dá shrnout takto: Na nejnižší úrovni stojí 94 district courts, jenž projednávají v prvním stupni téměř všechny věci federálního práva, civilní i trestní. Každý soud působí ve svém soudním obvodu, přičemž v každém státě USA je alespoň jeden obvod. Součástí každého district court je také konkurzní soud. Vedle těchto soudů stojí ještě dva typy soudů s příslušností pro celé území USA, a to U.S. Court of International Trade (Soud mezinárodního obchodu) a U.S. Court of Federal Claims (Soud pro federální nároky, tj. nároky vůči USA).

Nad nimi stojí courts of appeals (odvolací soudy), jejichž počet je třináct. Všech 94 soudních obvodů (districts) je rozděleno do dvanácti oblastí, v každé z nich pak působí jeden odvolací soud. Třináctý je U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit (Odvolací soud pro federální obvod), který je příslušný k projednání odvolání v určitých věcech (např. patentového práva) a také odvolání od Soudu mezinárodního obchodu a Soudu pro federální nároky. Vrcholek pyramidy představuje Nejvyšší soud USA.⁸⁶

Všechny výše uvedené soudy patří mezi soudy podle článku III. Ústavy USA. Dále obsahuje zmocnění Kongresu ke zřizování soudů článek I., oddíl 8., odstavec 9. Ten zmocňuje Kongres ke zřizování tribunálů⁸⁷ podřízených Nejvyššímu soudu USA. Jde o soudy a kvazisoudní orgány s omezenou pravomocí a podle rozhodnutí Nejvyššího soudu nemohou být poslední instancí v případech, kdy jde o život, lidská práva a svobody nebo soukromé vlastnictví. Postavení jejich soudců se liší od těch u soudů podle článku III. například tím, že

⁸⁴ The U.S. Courts of Appeals and the Federal Judiciary. *Federal Judicial Center* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/courts_of_appeals.html

⁸⁵ The Supreme Court of the United States and the Federal Judiciary. *Federal Judicial Center* [online]. [cit. 2014-02-10].

Dostupné z: http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/courts_supreme.html;

v současnosti je počet všech federálních soudců včetně neobsazených pozic 874, z toho dále 179 připadá na odvolací soudy, 677 na district courts a 9 na Soud mezinárodního obchodu, data z Federal Judgeships in *USCourts* [online]. [cit. 2014-02-10]

Dostupné z: <http://www.uscourts.gov/JudgesAndJudgeships/FederalJudgeships.aspx>

⁸⁶ Federal Courts' Structure in *USCourts* [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.uscourts.gov/FederalCourts/UnderstandingtheFederalCourts/FederalCourtsStructure.aspx>

⁸⁷ Na tomto místě je v Ústavě použito pojmu „Tribunals“, zatímco v článku III. užívá pojem „Courts“.

nejsou do funkce jmenováni na doživotí.⁸⁸ Zmocnění Kongresu ke zřizování soudů je dovozováno ještě z článku IV., oddílu 3., odstavce 2., který Kongres opravňuje disponovat s územím USA a vydat k tomu potřebné předpisy (tzv. Territorial Clause). v tomto případě jde o soudy zámořských teritorií USA, jako je např. Americká Samoa a Portoriko. Poslední jmenované teritorium má jako jediné od roku 1966 soud zřízený podle článku III.⁸⁹

4.3 Postavení soudců podle článku III. Ústavy USA

Jak jsem již uvedl výše, Ústava USA vychází z důsledné dělby státní moci a vzájemné nezávislosti jejích složek. Soudci federálních soudů podle článku III. Ústavy jsou jmenováni do výkonu funkce trvale,⁹⁰ což znamená jejich zásadní neodvolatelnost s výjimkou impeachmentu (zbavení úřadu). Ten je upraven v článku II., oddílu 4. Ústavy, jenž stanoví, že „*Prezident, viceprezident a všichni úředníci spojených států musí být zproštěni funkcí, budou-li obžalováni a usvědčeni z velezrady, úplatkářství nebo z jiných těžkých zločinů a trestných činů*“⁹¹ (v původním návrhu ústavy byl impeachment koncipován šířeji jako i „zanedbávání povinností“). Samotný proces je pak upraven v článku I., oddílu 3., odstavci 5. a 6. o návrhu, který podává Sněmovna reprezentantů, rozhoduje Senát na zvláštním zasedání dvoutřetinovou většinou přítomných senátorů. Trestem může být jen zbavení úřadu a způsobilosti znovu nabýt tento i jiný úřad ve službách Spojených států. Senát hlasuje zvlášť o zbavení funkce a zvlášť o ztrátě způsobilosti se znovu o veřejný úřad ucházet.⁹² v historii Senát rozhodoval o impeachmentu federálního soudce v patnácti případech, naposledy v roce 2010. 8 z těchto případů skončilo zbavením úřadu, ve 3 případech soudce rezignoval na svou funkci před rozhodnutím Senátu, ve zbylých 4 došlo ke zproštění obvinění.⁹³ Jediným případem soudce Nejvyššího soudu byl impeachment Samuela Chase

⁸⁸ Jde například o vojenské soudy nebo daňový soud USA.

⁸⁹ KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 18-24

⁹⁰ Ústava používá formulaci „*shall hold their Offices during good Behavior*“, což je možno doslovně přeložit jako „mají vykonávat svoji funkci po dobu bezúhonnosti“. Ustanovení je také známo jako „Good Behavior Clause“.

⁹¹ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 507

⁹² KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 30-32

⁹³ data z Impeachments of Federal Judges.in *Federal Judicial Center* [online]. [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/judges_impeachments.html

v roce 1804, který byl zahájen hlavně z politických důvodů a skončil zproštěním obvinění.⁹⁴

Dále článek III. zaručuje federálním soudcům plat za výkon funkce, který nemůže být po dobu jejího výkonu snížen. Ústava ani jiný zákon neurčuje horní hranici věku, po jejímž dosažení by soudce vykonávající svou funkci podle článku III. Ústavy ztratil způsobilost k výkonu funkce. Protože federální soudci často z finančních důvodů zůstávali ve funkci i přes svůj pokročilý věk a špatný zdravotní stav, přijal Kongres v roce 1869 úpravu, podle které mohli soudci v režimu podle článku III. Ústavy po dosažení věku 70 let a 10 letech výkonu funkce odejít na penzi, přičemž jim zůstal zachován příjem odpovídající jejich dosavadnímu soudcovskému platu. v roce 1919 umožnil Kongres soudcům jako alternativu k odchodu na penzi za splnění stejných podmínek i přechod na pozici tzv. senior judge, který sice nadále vykonává svou funkci, ale v omezeném rozsahu práce. v roce 1954 získali soudci, kteří vykonávali funkci po dobu alespoň 15 let, možnost odejít na penzi se zachováním příjmu i po dosažení 65 let věku. Od roku 1984 pak platí tzv. pravidlo osmdesáti, které upravilo původní požadavky tak, že tato možnost je poskytnuta soudci, který dovršil 65. rok věku, setrval ve funkci alespoň 10 let a součet jeho věku a let ve funkci je větší nebo roven osmdesáti.

Soudci podle článku III. Ústavy nesmějí vykonávat prakticky žádnou jinou výdělečnou činnost. Pro bývalé soudce na penzi toto omezení samozřejmě neplatí, na rozdíl od senior judges. Posledně jmenovaných se na straně druhé týká zvýšení platu aktivních soudců, když soudcům na penzi zůstává jen příjem, jaký odpovídá jejich platu v době odchodu.⁹⁵

4.4 Pravomoc a příslušnost Nejvyššího soudu USA

Pravomoc Nejvyššího soudu USA můžeme rozlišovat na původní (originární) a odvolací. Originární pravomoc vyplývá z článku III., oddílu 2. odstavce 2. Ústavy, který stanoví, že „*Nejvyšší soud je první stolicí ve všech případech týkajících se vyslanců, konzulů nebo jiných zástupců Unie a také tehdy,*

⁹⁴ KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 31

⁹⁵ YOON, Albert. Pensions, Politics, and Judicial Tenure: An Empirical Study of Federal Judges, 1869-2002. In: *American Law and Economics Review*, [online] Vol. 8, No. 1 2006. Oxford University Press, s. 143-148. [cit. 2014-02-12] Dostupné z: <http://aler.oxfordjournals.org/>

vystupuje-li stát jako jedna ze stran.“ Dále říká že: „*Ve všech ostatních zmíněných případech je Nejvyšší soud instancí odvolací, a to jak právně, tak fakticky – s těmi výjimkami a podle takových pravidel, které stanoví Kongres.*“⁹⁶ Originární pravomoc upřesňuje federální zákon,⁹⁷ podle něhož má Nejvyšší soud originární a výlučnou pravomoc ve sporech mezi dvěma a více státy Unie. Originární sdílenou pravomoc pak Nejvyššímu soudu přiznává pro řízení ve věcech členů zastupitelských misí, dále pro spory mezi jednotlivými státy Unie a Spojenými státy a za třetí pro řízení, v nichž je žalující stranou stát Unie a druhou stranou občan jiného státu Unie, nebo cizinec.⁹⁸ Počet případů projednávaných v originární pravomoci je velmi malý a většinou nepřesahuje pět případů za rok.⁹⁹

Odvolací pravomoc také upřesňuje Kongres. v minulosti většina případů představovala přímé odvolání, které byl Nejvyšší soud povinen projednat. s nárůstem jejich počtu však byla rozšířena diskreční pravomoc Nejvyššího soudu o tom, kterými případy se bude zabývat. Při tomto postupu je nejprve k Nejvyššímu soudu podána žádost o vydání writ of certiorary¹⁰⁰ a záleží na úvaze soudu, jestli jej vydá a tím se rozhodne věci zabývat.¹⁰¹ 99% procent projednaných odvolání se k Nejvyššímu soudu dostane tímto způsobem.

Odvolací soudy mají také možnost zaslat Nejvyššímu soudu writ of certification, kterým jej žádají o závazný výklad federálního práva. Počet těchto writů je opět jen několik ročně. v některých nemnohých případech může také Nejvyšší soud vydat writ of mandamus a writ of prohibition, kterým určitému vykonavateli veřejné moci nařizuje něco vykonat nebo se něčeho naopak zdržet. V neposlední řadě může Nejvyšší soud vydat writ of habeas corpus, který se uplatňuje při přezkoumávání zákonnosti věznění určité osoby.¹⁰²

⁹⁶ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 507

⁹⁷ 28 U.S. Code § 1251

⁹⁸ Jedenáctý dodatek Ústavy, přijatý v roce 1798, upřesnil originární pravomoc Nejvyššího soudu tak, že se ve věcech jednotlivých států nevztahuje na případy, kdy jsou státy žalovány občany jednotlivých států či cizího státu. KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 35;

⁹⁹ tamtéž, s. 34;

¹⁰⁰ Tímto writem Nejvyšší soud nařizuje nižšímu soudu zaslat mu zápis o řízení (record of a case), aby mohl Nejvyšší soud rozhodnutí přezkoumat. O'BRIEN, David M. *Storm center: the Supreme Court in American politics*. 3rd ed. New York: Norton, 1993, s. 455

¹⁰¹ Nejvyšší soud nakonec rozhodne jen přibližně 1% případů, ve kterých je mu předložena žádost o writ of certiorary. KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, s. 43;

¹⁰² O'BRIEN, David M. *Storm center: the Supreme Court in American politics*. 3rd ed. New York: Norton, 1993, s. 207-208, 455-457

5 Významná rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v otázkách otroctví

5.1 The Antelope

V případě známém jako *The Antelope* Nejvyšší soud USA rozhodoval o osudu více než 250 Afričanů, kteří byli nalezeni na palubě španělské lodi jménem Antelope, jež sloužila k obchodu s otroky z Afriky. Antelope byla u afrických břehů společně s několika portugalskými loděmi a jednou americkou lodí, které také sloužili k obchodu s otroky, zajata korzáry plujícími na lodi Columbia pod vlajkou jakéhosi revolučního latinskoamerického státu. z americké lodi bylo „ukořistěno“ 25 otroků, zbytek pocházel z portugalských lodí a z Antelope. Antelope se poté pod vedením Columbie vydala na plavbu přes Atlantský oceán k břehům Brazílie, kde však Columbia ztroskotala a otroci z Columbie byli přesunuti na Antelope. Tato loď, pod velením amerického občana Johna Smithe, byla nakonec v červnu 1820 zadržena lodí celní stráže (revenue cutter) u pobřeží Spojených států s podezřením, že jde o piráty nebo pašeráky, a přivezena do přístavu Savannah v Georgii. Po jejich příjezdu byli Afričané jménem svých domnělých vlastníků nárokováni španělským a portugalským vicekonzulem, dále Johnem Smithem jako kořist podle válečného práva a svůj „nárok“ na Afričany vznesly také Spojené státy, neboť byli Afričané transportováni z cizích zemí americkými občany, čímž mělo dojít k porušení zákonů Spojených států zakazujících mezinárodní obchod s otroky a Afričané se tím pádem měli stát svobodnými.¹⁰³

Případ byl nejprve projednán před circuit court v Savannah soudcem Nejvyššího soudu Williamem Johnsonem z Jižní Karolíny. John Smith ospravedlňoval ukořistění španělské lodi Antelope tím, že obchod s otroky bylo podle jeho názoru zakázán mezinárodním právem, což dokládal americkými a britskými předpisy. Soudce Johnson ale konstatoval, že tyto zákony zavazují pouze americké a britské občany, a přiznal většinu Afričanů zástupcům Španělska a Portugalska. Šestnáct Afričanů jako podíl reprezentující ty, kteří byli ukořistěni

¹⁰³ *The Antelope*, 23 U.S. 66 (1825), s. 67-68; Federální zákon přijatý v roce 1819 pod názvem „The Act in Addition to the Acts prohibiting the slave trade“ nařizoval, že Afričané, kteří budou nalezeni na palubě lodi nezákonně provozující obchod s otroky, budou navraceni zpět do Afriky. WHITE, G. Edward a GUNTHER, Gerald. *The Marshall Court and cultural change, 1815-1835*. Abridged ed. New York: Oxford University Press, 1991, s. 695

z americké lodi (protože loď plující pod americkou vlajkou nesměla být využívána k obchodu s otroky), mělo připadnout Spojeným státům. Jelikož nebyly k dispozici žádné doklady prokazující, kteří Afričané pluli původně na které lodi, o těchto osobách mělo být rozhodnuto losem.

Po odvolání případ dospěl k Nejvyššímu soudu USA, kde Spojené státy a Afričany zastupovali americký ministr spravedlnosti William Wirt z Virginie a občan Francis Scott Key z Americké kolonizační společnosti. Protistranu pak zastupovali senátor John Berrien z Georgie a Charles Ingersoll, advokát z Filadelfie.¹⁰⁴

Key začal svůj projev myšlenkou, že je v zájmu Spojených států, aby se již nezvyšoval počet otroků v Unii, a poukázal na federální zákony z roku 1808 a 1819 zakazující obchod s otroky. Vědom si však toho, že institut otroctví ve světě i v Unii stále právoplatně existuje a soud je v některých případech povinen rozhodnout o majetkových právech k otrokům jako předmětu právního vztahu, se dále zaměřil na otázku, jaký důkaz vlastnictví by měl v takovém případě soud vzít za dostatečný. Podle jeho názoru by soud měl tvrzené otroky prohlásit za svobodné, pokud nedospěje k názoru téměř hraničícímu s jistotou, že byli svým původním vlastníkem právoplatně nabyti v Africe, a samotná držba Afričanů podle něj nebyla dostatečným důkazem. Ve své řeči ještě pronesl, že legalita nabytí vlastnictví podle španělského práva (o kterou se opíral španělský navrhovatel) by měla být pro soud irelevantní, neboť španělské právo bylo podle Keye v rozporu jak s právem americkým, tak s právem přirozeným. Také vyslovil tvrzení, že španělské právo odporuje i právu mezinárodnímu, protože na mezinárodní scéně došlo v posledních letech k odsouzení obchodu s otroky a Španělsko i Portugalsko byly signatáři mezinárodních úmluv tento obchod odsuzujících a prohlašujících za protiprávní.¹⁰⁵

Protistrana odpověděla, že působnost federálních zákonů se vztahuje pouze na americké občany a lodě. Také tvrdila, že v tomto případě nesou důkazní břemeno Spojené státy a navrhovatel má dostatečné důkazy vlastnictví. Senátor Berrien argumentoval, že by se Amerika neměla pokoušet zakázat obchod s otroky ostatním státům, když i v Americe byl po mnoho let legální a stále je legální vlastnictví otroků. Dále se ohradil i proti tvrzení, že obchod s otroky je

¹⁰⁴ tamtéž, s. 694-696

¹⁰⁵ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 6-7

zakázán mezinárodním právem, s poukazem na to, že na mnoha mezinárodních konferencích v poslední době nedošlo k dohodě o přijetí rezoluce odsuzující obchod s otroky. Také Ingersol zdůraznil, že na mezinárodní scéně dosud nebyl obchod s otroky jednomyslně zakázán.¹⁰⁶

Na závěr promluvil za Spojené státy ministr spravedlnosti Wirt a zaměřil se především na břemeno důkazní. Poukázal na to, že právo má upřednostňovat lidskou svobodu a soud by se v tomto případě neměl spokojit s menším důkazem, než kdyby rozhodoval o otázce života a smrti. Také se ohradil proti argumentům protistrany, že Amerika sama je otrokářským státem, když namítal, že se pouze jedná o přežitek z koloniální doby, který se Spojené státy postupně snaží vymýtit.¹⁰⁷

Nejvyšší soud nakonec v rozhodnutí, které sepsal předseda soudu Marshall, verdikt circuit court zčásti změnil a zčásti potvrdil. Marshall mimo jiné uvedl, že obchod s africkými otroky je v rozporu s přirozeným právem, avšak na mezinárodní úrovni dosud nedošlo k jeho zákazu pozitivním právem a může být proto nadále prováděn občany těch států, jejichž právní řády ho nezakazují. Při hlasování o tom, zdali mají být domnělí otroci vydáni navrhovateli, došlo k rovnosti hlasů a tak bylo rozhodnutí nižšího soudu v této části potvrzeno. Soud ale zároveň stanovil, že navrhovatel nese břemeno důkazní co do prokázání počtu Afričanů zajatých ze španělské lodi. Nejvyšší soud vzal za prokázané menší číslo a určil počet těch, kteří měli být jako otroci vydáni španělskému navrhovateli, na 93 místo původních 166.¹⁰⁸ Požadavek portugalského navrhovatele zamítl zcela pro nedostatek důkazů o vlastnictví. Od roku 1820, kdy došlo k přepadení portugalské lodi, tedy přes pět let, se totiž žádná konkrétní osoba nepřihlásila jako vlastník těchto otroků a soud vyslovil domněnku, že pravděpodobně vůbec nešlo o Portugalce, ale tyto osoby byly ve skutečnosti občany státu, který již obchod s otroky zakázal. Zbytek Afričanů připadl Spojeným státům¹⁰⁹. v červenci 1827 se pak 131 přeživších jako svobodní vydalo na plavbu do Libérie.¹¹⁰

¹⁰⁶ tamtéž, s. 8-9

¹⁰⁷ tamtéž, s. 9-10

¹⁰⁸ Z tohoto počtu ještě měli být odečtení otroci, kteří zemřeli za dobu 6 let, po kterou se táhlo soudní řízení. z původních 258 Afričanů zemřelo 46%, španělskému navrhovateli tedy připadlo 50 otroků. NOONAN, John T. *The Antelope: The Ordeal of the Recaptured Africans in the Administrations of James Monroe and John Quincy Adams* [online]. University of California Press, 1990, s. 122 [cit. 2014-02-07]

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=gpkrtOgoqMkC&hl=cs>

¹⁰⁹ *The Antelope*, 23 U.S. 66 (1825) s. 114-132

¹¹⁰ NOONAN, John T. *The Antelope: The Ordeal of the Recaptured Africans in the*

Jak je možno z rozhodnutí vyčíst, Nejvyšší soud se v roce 1825 nezabýval institutem otroctví v USA jako takovým, ale pouze obchodem s otroky a otázkou toho, co je možno považovat za dostatečný důkaz vlastnictví otroka a kdo nese v takovém případě břemeno důkazní. Tato posledně jmenovaná otázka nebyla soudem závazně vyřešena, protože při hlasování o ní došlo ke shodě. Za významné lze však považovat to, že sám předseda soudu Marshall konstatoval neslučitelnost obchodu s otroky s přirozeným právem.

I v následujících letech při projednávání případů souvisejících s otroctvím jeho odpůrci apelovali na soud, aby přihlédl k tomu, že se tento institut přičí přirozenému právu, zatímco jeho obhájci se odvolávali na pozitivní právo, chráněné Ústavou, přestože připouštěli, že je mohou soudci a porotci považovat za nemorální.¹¹¹ Přirozenoprávní argumentace abolicionistů se ale s velkým úspěchem nesečkala.

5.2 United States v. The Amistad

Jak jsem uvedl ve 3. kapitole, od 30. letch byla ve Spojených státech na vzestupu protitrokářská hnutí. Prvního velkého případu, který jim pomohl rozvířít debatu o otroctví, se dočkala v roce 1839, kdy bylo obdobně jako v *The Antelope* nutno rozhodnout o osudu Afričanů nalezených na palubě španělské lodi u pobřeží Spojených států.

Na jaře roku 1839 dovezl nechvalně proslulý španělský obchodník s otroky, Pedro Blanco, na Kubu (v té době pod španělskou nadvládou) náklad otroků z místa zvaného Lomboko na západním pobřeží Afriky.¹¹² Španělsko se zavázalo smlouvou s Anglií z roku 1817 zakázat obchod s otroky a v roce 1820 se tak skutečně stalo. Přesto byli na Kubu dále pašováni otroci z Afriky jako lukrativní byznys a při prodeji byli označováni za „ladinos“.¹¹³ 26. června 1839 zakoupili španělští občané Jose Ruiz a Pedro Montes 49 těchto Afričanů spolu se čtyřmi dětmi, které ale také byly příliš malé na to, aby mohly být dovezeny na

Administrations of James Monroe and John Quincy Adams [online] University of California Press, 1990, s. 133-134 [cit. 2014-02-07]

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=gpkrtOgoqMkC&hl=cs>

¹¹¹ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 10

¹¹² Dnes se zde nachází hranice mezi Libérií a Sierra Leone.

¹¹³ Slovo značilo Afričany, kteří byli na Kubu dovezeni před zákazem importu otroků. Opakem byl výraz „bozales“ pro Afričany, kteří na ostrov připluli až po zákazu. Ti byli považováni za svobodné a nemohli být po právu drženi v otroctví.

Kubu před zákazem importu otroků. Generální guvernér Kuby jim přesto vystavil doklady, které Afričany označovaly za „ladinos“. 28. června se Ruiz a Montes vydali spolu s nákladem svých otroků na plavbu okolo pobřeží do města Puerto Principe. Plavili se na lodi pomenované La Amistad. Po třech dnech se ale Afričané pod vedením jistého Cinqua osvobodili, zabili kapitána a jeho kuchaře a žádali po otrokářích, aby je zavezli zpátky do Afriky. Sami Afričané se ale v navigaci a řízení lodi nevyznali, a tak se je Montesovi povedlo obelstít, když 26. srpna loď místo v Africe zakotvila u pobřeží Long Islandu ve státě New York. Dalšího dne byla Amistad zadržena lodí amerického námořnictva USS Washington pod velením poručíka Thomase R. Gedneyho a odvezena k district court v Connecticutu, kde se začal případem zabývat soudce Andrew T. Judson.¹¹⁴

Montes a Ruiz předložili své doklady o otrocích a žádali, aby byla loď i s nákladem a Afričany předána španělskému konzulovi. Soudce Judson se ale rozhodl Afričany zadržet a případ předložit velké porotě¹¹⁵ kvůli podezření z pirátství.¹¹⁶ Poručík Gedney podal návrh na přiznání odměny za záchranu Amistad a stejnou žádost podalo i několik námořníků z Long Islandu, kteří podle svých tvrzení napomáhali při záchraně. 19. září pak předložil federální státní zástupce v Connecticutu William Holabird jménem španělské vlády návrh na navrácení lodi a nákladu podle Pinckneyovy smlouvy.¹¹⁷ Zároveň však navrhoval, aby soud, pokud dospěje k názoru, že Afričané byli dopraveni z Afriky v rozporu se zákony Spojených států, rozhodl o jejich navrácení do Afriky podle zákona z roku 1819.¹¹⁸

Případ se záhy dočkal pozornosti širší veřejnosti. Abolicionisté z Nové Anglie najali jako zástupce Afričanů několik právníků, mezi kterými byl i známý

¹¹⁴ United States v. The Amistad 40 U.S. 518 (1841), s. 587-588; OSAGIE, Iyunolu Folayan. *The Amistad revolt memory, slavery, and the politics of identity in the United States and Sierra Leone*. Athens: University of Georgia Press, 2000 [online]. s. 3-5 [cit. 2014-02-19] Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=0KyNIU8TspwC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

¹¹⁵ Velká porota („grand jury“), složená z náhodně vybraných občanů, v trestním řízení před federálními soudy (a v některých státech Unie) rozhoduje, zdali zjištěné skutečnosti dostatečně odůvodňují podání obžaloby.

¹¹⁶ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 52-53

¹¹⁷ Tato mezinárodní smlouva je také známa jako Smlouva ze San Lorenza. Byla sjednána mezi USA a Španělskem v roce 1795 k urovnání vzájemných sporů na jihovýchodě dnešních Spojených států. Španělsko ve smlouvě mj. uznalo jižní hranici USA podél 31. rovnoběžky a povolilo americkým lodím plavbu po řece Mississippi. Treaty of Friendship, Limits, and Navigation Between Spain and The United States. [online]. [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: http://avalon.law.yale.edu/18th_century/sp1795.asp

¹¹⁸ United States v. The Amistad 40 U.S. 518 (1841), s. 588-589;

advokát z Connecticutu, Roger Baldwin. Do hry se prostřednictvím svého velvyslance vložila i španělská vláda, když namítala, že americké soudy postrádají pravomoc rozhodovat o domnělých trestných činech. Také se odvolávala na články 8, 9 a 10 Pinckneyovy smlouvy.¹¹⁹ Ty upravovaly zacházení s loděmi smluvních stran, jež za stavu nouze vyhledají pomoc v přístavu druhé smluvní strany. v článku 9 pak bylo stanoveno, že všechny lodě a zboží zachráněné z rukou pirátů či lupičů na volném moři mají být navráceny svému vlastníkovvi po dostatečném prokázání vlastnického práva náležitým způsobem.

Kabinet prezidenta Martina Van Burena se od začátku stavěl ve prospěch Španělů. v zájmu prezidenta Van Burena totiž rozhodně nebylo rozdmýčávat před volbami roku 1840 politické vášně okolo otrokářství. Jeho snahou naopak bylo záležitost vyřešit pokud možno hladce a rychle.¹²⁰

18. září podali právní zástupci Afričanů návrh na vydání writu habeas corpus. 20. září soud obsazený soudcem Judsonem a soudcem Nejvyššího soudu Smithem Thompsonem rozhodl, že Afričané nemohou být nadále zadržováni na základě Gedneyova požadavku na část výtěžku z jejich prodeje a téhož dne velká porota zamítla vznesená obvinění. Soudce Thompson k tomu podotkl, že americké soudy nemají pravomoc o domnělých trestných činech rozhodnout, protože loď plula pod španělskou vlajkou. Nakonec však soud žádost o jejich propuštění zamítl. Rozhodnutí odůvodnil (odvolávaje se na rozhodnutí *The Antelope*) tím, že soud musí rozhodnout o statusu osob považovaných za otroky a případně je vydat právoplatnému vlastníkovvi, avšak k tomu je příslušný district court. Jednání před ním bylo nařízeno na 19. listopadu.

Van Burenův ministr spravedlnosti Felix Grundy z Tennessee se záhy na to nechal slyšet, že by měli být domnělí otroci předáni španělské vládě podle Pinckneyovy smlouvy. Svůj názor zdůvodnil tím, že americkým úřadům nepřísluší zpochybňovat pravost dokladů vydaných generálním guvernérem Kuby a že podle rozhodnutí *The Antelope* není obchodování s otroky v rozporu s mezinárodním právem. Jednání district court bylo kvůli nemoci tlumočnicka odloženo na 7. ledna 1840. Španělsko pokračovalo v nátlaku a prezident Van Buren byl z těchto

¹¹⁹ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 53

¹²⁰ WIECEK, William M. *Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860*. In: *The Journal of American History*, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978) Organization of American Historians, s. 41 [cit. 2014-02-27] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

průtahů velmi roztrpčený. Jeho ministr zahraničí John Forsyth tak nařídil připravit USS Grampus, aby mohla Afričany ihned po rozhodnutí odvézt na Kubu.¹²¹

7. ledna se ještě další tři Španělé připojili k návrhu na vydání své části nákladu a toho dne také Afričané konečně vypovídali. Ve své výpovědi popřeli, že by byli otroky, ale naopak tvrdili, že byli uneseni ze svého domova v Africe. 23. ledna vynesl soudce Judson rozhodnutí, ve kterém přiznal Gedneymu odměnu za záchranu nákladu, ale nikoliv černochoů z Amistad. Zmíněným třem Španělům přiznal právo na vydání jejich části nákladu, snížené o odměnu pro Gedneye. Stejně rozhodl o návrhu Ruize a Montese, ale zamítl jejich požadavek na vydání Afričanů. Zamítl i požadavek španělské vlády podle Pinckneyovy smlouvy a nařídil Afričany doručit prezidentovi USA, aby s nimi mohlo být naloženo podle zákona z roku 1819.¹²² Proti rozhodnutí podali tři výše uvedení Španělé a federální státní zástupce odvolání k circuit court. Tento soud rozhodnutí více méně pouze formálně potvrdil a otevřel tak cestu k Nejvyššímu soudu.¹²³

V době před jednáním Nejvyššího soudu se abolicionisté činili a za pomoci tisku upozornili na Van Burenovu snahu co nejrychleji Španělům vyhovět. 12. června dokonce newyorský deník Express v jednom článku uvedl, že v dokumentech, které k případu zaslal prezident Van Buren Kongresu, bylo záměrně špatně přeloženo slovo „ladinos“ použité v dokladech o Afričanech. Mělo tak dojít k rozptýlení podezření, že byly doklady zfalšované.¹²⁴ Pro řízení před Nejvyšším soudem sehnali abolicionisté bývalého prezidenta Johna Q. Adamse, toho času sedícího ve Sněmovně reprezentantů za Massachusetts. Jeho odpor k otroctví byl mezi Jižany dobře znám. Brzy po přijetí této role Adams navrhl ve Sněmovně zřízení výboru pro vyšetření možného podvodu s překladem a byl také jmenován jeho předsedou. Vyšetřování však nakonec úmysl neprokázalo, neboť na sebe vzal vinu korektor textu s tvrzením, že k pochybení došlo z jeho nedbalosti.¹²⁵

¹²¹ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 55-59

¹²² Jedinou výjimkou byl jistý Antonio, v jehož případě soud shledal, že byl legálně otrokem kapitána lodi a uznal návrh španělského vícekonzula na jeho vydání.

¹²³ United States v. The Amistad 40 U.S. 518 (1841), s. 589-590

¹²⁴ Ať už toto nařčení mělo nebo nemělo vliv na prezidentské volby toho, prezident Van Buren úřad neobhájil a prohrál s Williamem H. Harrisonem (ten ale přesně měsíc po nástupu do funkce zemřel a prezidentem se stal jeho viceprezident John Tyler).

¹²⁵ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 60-61

Jednání před Nejvyšším soudem začalo 22. února 1840. Americkou vládu zastupoval nový ministr spravedlnosti Henry D. Gilpin a ve své argumentaci se zaměřil na dosah článku 9 Pinckneyovy smlouvy. Výraz zboží (merchandise) podle jeho výkladu zahrnoval i otroky a bylo tedy nutno podle této smlouvy postupovat. Dále uvedl, že držba majetku ve spojení s předloženými dokumenty je dostatečným důkazem vlastnictví a pouze španělským úřadům přísluší posuzovat pravost těchto dokladů. Nakonec ještě zmínil, že považuje americkou vládu za oprávněný subjekt k zastupování navrhovatelů.¹²⁶

Proti tomu se ve své řeči ohradil zástupce protistrany Roger Baldwin, který odmítal, že by se americká vláda měla podílet na zotročení lidských bytostí, a tvrdil, že i kdyby šlo v tomto případě opravdu o otroky, nabyli by podle newyorského práva svobodu svým příjezdem do státu New York. Naopak razil takový výklad článku 9 Pinckneyovy smlouvy, že se nemůže vztahovat na otroky. Odvolával se na myšlenky Deklarace nezávislosti a Ústavy, která nepoužívala přímo výraz „otroci“, když se (podobně jako Wirt v *The Antelope*) snažil soud přesvědčit, že otroctví existuje ve Spojených státech jen jako přežitek z doby minulé, a proto musí být zmíněný článek vykládán restriktivně.¹²⁷ Nakonec také uvedl, že se na tyto Afričany nemůže vztahovat španělské právo, protože byli na Kubu dovezeni protiprávně, když podle jeho mínění nemohlo být pochyb o tom, že předložené doklady neodpovídají pravdě. Jeho kolega John Adams se oproti tomu ve své řeči, která trvala přes sedm hodin, zaměřil na ostrou kritiku akcí španělské a americké vlády, především ministra zahraničí Grundyho a prezidenta Van Burena, kterého neváhal přirovnat k žalárníkovi.¹²⁸

Stanovisko soudu sepsal soudce Story.¹²⁹ v něm se vyjádřil tak, že aby byl článek 9 Pinckneyovy smlouvy v tomto případě aplikovatelný, museli by být splněny tři podmínky. Za první, že tito černoši spadají pod pojem „zboží“, za druhé, že byli zachráněni z rukou pirátů či lupičů na volném moři (kterými by v tomto případě museli být oni sami) a za třetí by muselo být náležitě prokázáno vlastnické právo jejich domnělých majitelů.

¹²⁶ tamtéž, s. 62

¹²⁷ United States v. The Amistad 40 U.S. 518 (1841), s. 550

¹²⁸ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 63-65

¹²⁹ V době rozhodnutí tohoto případu měl Nejvyšší soud pouze sedm aktivních soudců. Jeden se projednávání neúčastnil kvůli chatrnému zdraví a jeden soudce zemřel v jeho průběhu. O rozhodnutí tedy hlasovali 4 Seveřané a 3 Jižané, přičemž odlišné stanovisko bez odůvodnění uvedl pouze Henry Baldwin z Pensylvánie.

První podmínku pokládal za splněnou s tím, že pokud by byli Afričané podle španělského práva otroky, jenž by bylo možné koupit či prodat, mají být i podle Pinckneyovy smlouvy počítáni mezi zboží. Ani jeden ze zbývajících dvou bodů ale nepokládal za prokázány, když shledal, že břemeno důkazní nese navrhovatel. Story uvedl, že po zhodnocení důkazů není pochyb o tom, že Afričané nikdy po právu nebyli otroky, protože byli z Afriky uneseni, a tedy nemohou být považováni za piráty. Ke třetí podmínce mj. uvedl, že úřední listiny cizích států je sice možno bez dalšího považovat za důkaz skutečností, které jsou v nich uvedeny, avšak i tyto listiny mohou být zfalšované, což zneguje jejich důkazní sílu.¹³⁰ Story také vyslovil, že nehledě na aplikovatelnost Pinckneyovy smlouvy by měl v tomto případě americký občan právo na projednání svého sporu se španělským občanem o zboží z této lodi před americkým soudem. Tím spíše nemůže být toto právo upřeno v případě, kdy je v sázce lidská svoboda.

Nejvyšší soud tedy potvrdil předchozí rozhodnutí s výjimkou té části výroku, která nařizovala navrácení černochů do Afriky, protože neshledal v tomto případě aplikovatelný žádný z amerických zákonů proti obchodu s otroky. Namísto toho rozhodl, že jsou Afričané svobodní a mají být propuštěni z vazby.¹³¹

Přestože ani toto rozhodnutí nemělo citelné dopady na otroctví ve Spojených státech, přijali jej mnozí Jižané se značnou nevolí. Na druhé straně abolicionisté uvítali alespoň závěr soudu, že i veřejná listina cizího státu může být padělaná, v čemž spatřovali přínos pro jejich úsilí zastavit mezinárodní obchod s otroky.¹³²

5.3 Groves v. Slaughter

Nedlouho po rozhodnutí *The Amistad* se musel Nejvyšší soud vypořádat s otázkou regulace obchodu s otroky mezi jednotlivými státy Unie,¹³³ a to ve vztahu normotvorné pravomoci států v této věci na jedné straně a pravomoci federální vlády na straně druhé.

¹³⁰ United States v. The Amistad 40 U.S. 518 (1841), s. 591-594

¹³¹ tamtéž, s. 595-597

¹³² WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: The Journal of American History, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 43 [cit. 2014-02-27]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141> s. 43

¹³³ Pokud se dále v tomto textu mluví o „mezistátním obchodu“, je tím myšlen obchod mezi jednotlivými státy unie Spojených států amerických.

Ústava Spojených států v článku I., oddílu 8., odstavci 3. říká, že je v pravomoci Kongresu „řídít obchod s cizími národy, mezi jednotlivými státy federace a také s indiánskými kmeny;“.¹³⁴ Toto ustanovení, známé jako Commerce Clause, bylo předmětem výkladu Nejvyššího soudu již v několika judikátech předcházejících kauze *Groves v. Slaughter*. Za doby předsednictví soudce Marshalla se Nejvyšší soud s problematikou regulace obchodu mezi státy Unie musel vypořádat v případech *Gibbons v. Ogden* (1824), *Brown v. Maryland* (1827), a *Willson v. Black Bird Creek Marsh Co.* (1829). Ani v jednom z těchto rozhodnutí se ale soudci nedokázali shodnout, zda je pravomoc Kongresu výhradní, nebo ji federace sdílí společně s členskými státy.¹³⁵ Mezi Jižany se tak stále vyskytovaly obavy, že by na základě Commerce Clause mohl Kongres zakázat mezistátní obchod s otroky pro celé území Spojených států.

Znovu se Nejvyšší soud s problémem setkal již za předsednictví soudce Taneyho v kauze *New York v. Miln* roku 1837. Newyorský zákon požadoval, aby kapitán lodi připlouvající do New Yorku vždy předložil úřadům seznam pasažérů na palubě. Primárním cílem regulace bylo zamezit přívalu žebráků, tuláků a zločinců do New Yorku a tím ušetřit výdaje tamější pokladny. z tohoto důvodu také Nejvyšší soud shledal, že takový předpis neupravuje mezistátní obchod v rozporu s Commerce Clause, protože se jedná předně o regulaci veřejného pořádku. Odlišné stanovisko od většinového rozhodnutí vyjádřil soudce Story, který opět zastával názor, že se jedná o porušení výlučné federální pravomoci. Soudce Thompson uvedl, že se podle jeho mínění sice jedná o regulaci mezistátního obchodu, která je ale na státní úrovni přípustná vedle normotvorné činnosti federální.¹³⁶

Spor *Groves v. Slaughter* se tedy k Nejvyššímu soudu dostal v době značné názorové rozpolcenosti jednotlivých soudců. v případě šlo o to, že Robert Slaughter, dovážel v letech 1835-1836 do Mississippi otroky za účelem prodeje. 20. prosince 1836 mu byl jako úhrada za koupi otroků vystaven dlužní úpis na sedm tisíc dolarů, podepsaný Johnem W. Brownem. Tento dlužní úpis byl

¹³⁴ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 504

¹³⁵ Výlučnou pravomoc Kongresu podporovali např. soudci Story, Webster i sám předseda Nejvyššího soudu Marshall.

¹³⁶ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: *The Journal of American History*, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 49-50 [cit. 2014-02-27]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

indosován dalšími třemi osobami, mezi kterými byl i Moses Groves. Když ho však dotyční po datu splatnosti odmítli Slaughterovi proplatit, podal na ně dne 5. dubna 1838 žalobu k circuit court v Louisianě. Soud rozhodl ve prospěch žalobce a potvrdil jeho právo na vyplacení dlužné částky. Žalovaná strana podala proti rozhodnutí odvolání a spor byl předložen Nejvyššímu soudu.¹³⁷

Obě strany shodně tvrdily, že Slaughter dovezl do Mississippi otroky za účelem prodeje, nikoliv na objednávku žalovaných. Ti se snažili popřít svou povinnost plnit čistě na základě toho, že podle jejich názoru byl dovoz a prodej otroků v předmětné době zakázaný podle práva státu Mississippi, a tím pádem měla být kupní smlouva neplatná.

Nyní je třeba přiblížit právní úpravu dovozu otroků do státu Mississippi v tehdejší době. 26. října 1832 přijal stát Mississippi novou ústavu, která zakazovala¹³⁸ dovoz otroků do Mississippi jako zboží či za účelem prodeje po 1. květnu 1833 (nezakazovala však občanům Mississippi před rokem 1845 nakoupit otroky v jiném státě Unie a dovést je pro vlastní potřebu). Předcházející ústava Mississippi z roku 1817 obsahovala odlišnou formulaci, když toliko stanovila, že je v pravomoci legislativy zakázat dovoz otroků jako zboží. v případě ústavy z roku 1817 nemůže být pochyb o tom, že sama o sobě dovoz otroků za účelem prodeje nezakazovala. Jádrem sporu se však stal výklad ústavy z roku 1832, který také Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí provedl.¹³⁹

2. března 1833 byl přijat zákon, který měl novelizovat zmíněný článek ústavy do podoby veskrze identické se zněním ústavy z roku 1817. Tato novelizace však v referendu nezískala potřebný počet hlasů.¹⁴⁰ v prosinci 1833 pak byl přijat zákon, který na dovoz otroků za účelem prodeje uvalil daň. 13. května 1837 byl konečně přijat zákon, který dovoz otroků za účelem prodeje výslovně zakazoval.¹⁴¹ Nastíněný vývoj právní úpravy se pak stal pro Nejvyšší soud vodítkem při interpretaci ústavy z roku 1832.

¹³⁷ Groves v. Slaughter 40 U.S. 449 (1841) s. 450-452

¹³⁸ Zde je nutno uvést doslovnou formulaci zmíněného ustanovení: „*The introduction of slaves into this state as merchandise or for sale shall be prohibited from and after 1 May, 1833*“, citace z Groves v. Slaughter 40 U.S. 449 (1841). s. 497

¹³⁹ tamtéž, s. 497-500

¹⁴⁰ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s 72

¹⁴¹ Pro srovnání uvádím znění tohoto zákona: "*hereafter, the business of introducing or importing slaves into this state, as merchandise, or for sale, be and the same is hereby prohibited.*" citace z Groves v. Slaughter 40 U.S. 449 (1841), s. 502

Abolicionisté doufali v takové rozhodnutí soudu, které by určilo, že Kongresu disponuje pravomocí regulovat mezistátní obchod s otroky, a tudíž by jej Kongres, ve kterém by byla většina zástupců z protitrokářsky smýšlejících států, mohl zakázat pro celé území USA. Toto bylo samozřejmě noční můrou otrokářů.

Obě strany sporu získaly jako své zástupce prominentní právníky a politiky své doby. Grovese zastupovali bývalý ministr zahraničí, který vystupoval už v kauze Amistad, Henry D. Gilpin a senátor za Mississippi Robert J. Walker. Protistranu zastupovali dva členové Whig Party, senátor Henry Clay ze státu Kentucky a Daniel Webster z Massachusetts. Projevy právníků trvaly sedm dní a po většinu času mluvil senátor Walker, který se snažil soud přesvědčit o dvou věcech. Za první tvrdil, že zákaz dovozu otroků do Mississippi v ústavě z roku 1832 je účinný i bez navazující legislativy, čímž se snažil dokázat neplatnost kupní smlouvy a dlužních úpisů. Za druhé v návaznosti na své první tvrzení přednesl názor, že jednotlivé státy mají pravomoc regulovat mezistátní obchod s otroky a nejedná se o výhradní pravomoc federální vlády podle Commerce Clause. To odůvodňoval tím, že Ústava v kontextu svých dalších ustanovení otroky nezahrnuje pod pojem zboží, ale nahlíží na ně jako na osoby. Také uvedl, že regulace otroctví je čistě záležitostí jednotlivých států Unie a federální vláda do ní nemůže zasahovat.¹⁴²

Posledním uvedeným výrokem se senátor Walker dotknul nejpálčivějšího problému tohoto sporu, který se mohl stát hrozbou pro samotnou existenci otrokářství v USA. Argumentoval přitom, že pokud by se Nejvyšší soud přiklonil k názoru, že je regulace mezistátního obchodu s otroky a pohybu otroků na území Unie výhradní pravomocí Kongresu, nemohly by pak ani protitrokářské státy zakázat vstup otroků na své území. Poznamenal také, že toto rozhodnutí by přineslo do Unie nepokoje a nebezpečí občanské války.¹⁴³

Clay a Webster oproti tomu tvrdili, že text v ústavě z roku 1832 má pouze deklaratorní povahu a není závaznou normou. Tou byl podle nich až zákon z roku

¹⁴² FINKELMAN, Paul. *Slavery in the courtroom: an annotated bibliography of American cases* [online]. 2. repr. Union, NJ: The Lawbook Exchange, 1998. s. 34-35 [cit. 2014-02-28]

Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=yiuMMqDiPu4C&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

¹⁴³ LIGHTNER, David L. *Slavery and the commerce power: how the struggle against the interstate slave trade led to the Civil War* [online]. New Haven: Yale University Press, 2006, s. 72-74 [cit. 2014-02-28]

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=stdmQjOTVusC&lr=&hl=cs>

1837. Své tvrzení zdůvodnili odkazem na zákon uvalující daň na dovoz otroků z roku 1833, který by v případě opačného závěru danil ilegální činnost.¹⁴⁴ Clay a Webster se také shodli na tom, že regulace mezistátního obchodu je výhradní pravomocí Kongresu. Tento závěr by abolicionistům vyhovoval, Clay však záhy dodal, že Kongres nemá pravomoc tento obchod s otroky zakázat, ale pouze pro něj stanovit pravidla. Tímto Clay vytvářel situaci, kdy podle jeho názoru nemohly mezistátní obchod s otroky zakázat jednotlivé státy Unie (protože jim k tomu chyběla pravomoc) ani federální vláda.¹⁴⁵

Stanovisko soudu připravil soudce Thompson. v něm konstatoval, že předmětné ustanovení ústavy z roku 1832 není samo o sobě závazné, a verdikt nižšího soudu potvrdil. Thompson se v odůvodnění účelově vyhnul oné nejožehavější otázce vztahu federální a státní pravomoci. Nejprve se vypořádal s problémem, zdali soudy ve státě Mississippi podávají ustálený výklad ohledně bezprostředního účinku dotčeného ustanovení, kterým by byl Nejvyšší soud podle své judikatury vázán. v tomto dospěl k negativní odpovědi. Po posouzení textu ústavy a výše uvedeného legislativního vývoje došel k závěru, že v Mississippi v době sporné koupě otroků neexistoval jednotný výklad předmětného ustanovení, a tudíž mu nemůže být přiznán bezprostřední účinek.¹⁴⁶

Soudci Story a McKinley vyjádřili odlišné stanovisko bez odůvodnění a považovali dlužní úpisy za neplatné.¹⁴⁷ Souhlasné stanovisko uvedli soudci McLean, Taney a Baldwin. McLean v něm napsal, že Kongres sice disponuje výlučnou pravomocí ve věci regulace obchodu mezi státy Unie, avšak Ústava Spojených států nahlíží na otroky jako na osoby a ne jako na majetek. Dále uvedl, že je v pravomoci jednotlivých států zrušit otroctví na svém území, tudíž mohou i zakázat pohyb otroků přes své hranice a tak se chránit před otrokáři, zvyšováním populace otroků, či zavlečením nemocí.¹⁴⁸ Taney zastával názor, že regulace pohybu otroků mezi jednotlivými státy je výhradní pravomocí těchto států.¹⁴⁹

¹⁴⁴ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 78

¹⁴⁵ LIGHTNER, David L. *Slavery and the commerce power: how the struggle against the interstate slave trade led to the Civil War* [online]. New Haven: Yale University Press, 2006 [cit. 2014-02-28]. s. 74-75

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=stdmQjOTVusC&lr=&hl=cs>

¹⁴⁶ Groves v. Slaughter 40 U.S. 449 (1841), s. 497-503

¹⁴⁷ Jeden soudce se rozhodování neúčastnil kvůli zdravotním problémům a jeden soudce v průběhu projednávání zemřel, takže v případě rozhodovalo jen sedm soudců. Tamtéž, s. 517

¹⁴⁸ tamtéž, s. 504-508

¹⁴⁹ tamtéž, s. 508

Baldwin nejprve vyjádřil svou nelibost nad tím, že se jeho kolegové pustili do rozboru pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod s otroky. Uvedl, že tato otázka je zásadního významu pro Spojené státy a Nejvyšší soud by se k ní neměl vyjadřovat, pokud to nebude nezbytně nutné pro rozhodnutí ve věci. Byl ale toho názoru, že výlučná pravomoc Kongresu regulovat mezistátní obchod byla definitivně shledána v dřívější judikatuře Nejvyššího soudu¹⁵⁰ a že otroci byli považováni za majetek jak právem států, které uznávaly otroctví, tak ústavním právem Spojených států. Vlastnické právo otrokářů pak podle něj bylo chráněno pátým dodatkem Ústavy, tudíž jej Kongres nemohl zákonem omezit. Ohradil se i proti tomu, že by zákaz dovozu otroků měl být vykládán jako ochrana pořádku ve státě, jak naznačoval McLean.¹⁵¹

Z vyjádření žádného soudce však nakonec nebylo možné dovodit, že je v pravomoci Kongresu zakázat mezistátní obchod s otroky pro celé Spojené státy, a rozhodnutí tedy může být považováno za příznivé pro otrokáře.

5.4 Prigg v. Pennsylvania

Triádu případů, v nichž v blízkém časovém sledu Nejvyšší soud rozhodoval v souvislosti s otroctvím, uzavřela v roce 1842 kauza *Prigg v. Pennsylvania*, ve které byl Nejvyšší soud přinucen vyjádřit se k rozsahu pravomoci federální a státní legislativy k přijetí prováděcích předpisů pro Fugitive Slave Clause a k ústavnosti zákona státu Pensylvánie. Můžeme-li říci, že v rozhodnutí *Groves v. Slaughter* panovala mezi soudci názorová rozpolcenost, byla tato neshoda v případě *Prigg v. Pennsylvania* ještě umocněna a většina soudců cítila povinnost uvést k věci své stanovisko.

Případ vzešel z letitého sporu sousedících států, svobodné Pensylvánie a otrokářského Marylandu. Ústava Spojených států otázku uprchlých otroků upravovala pomocí Fugitive Slave Clause a na federální úrovni byl k jejímu provedení roku 1793 přijat zákon o uprchlých otrocích. Protože majitelům či lovcům uprchlých otroků nečinilo velké nesnáze v procesu vydávání uprchlých otroků unést břemeno důkazní i za pomoci podvodu, docházelo také k únosům svobodných černochů ze států, které již dávno otroctví zrušili. Stát Pensylvánie se

¹⁵⁰ *Gibbons v. Ogden a Brown v. Maryland*

¹⁵¹ *Groves v. Slaughter* 40 U.S. 449 (1841), s. 510-515

rozhodl do situace zasáhnout a v březnu 1820 přijal zákon, kterým zbavil smírčí soudce a obecní úředníky pravomoci v těchto věcech. Povolení k odvedení uprchlého otroka do státu původu mohli nadále vydávat pouze federální či státní soudci. Podle pensylvánské ústavy mohla být pravomoc soudců a úředníků rozšiřována i zužována zákonem, v tomto ohledu tedy zákon protiústavní nebyl.¹⁵²

Vzhledem k tomu, že počet soudců, v jejichž pravomoci bylo vydat povolení k odvěčení otroka, byl značně nedostačující, vydala Pensylvánie na nátlak Marylandu v roce 1826 nový zákon. Ten stanovil, že i smírčí soudci a obecní úředníci mohli vydat příkaz k zadržení uprchlého otroka, ale před jeho odvěčením do státu původu musel být předveden před soudce, který k tomu vydal povolení až po dostačujícím prokázání vlastnictví otroka. Jako takový důkaz se obvykle bralo svědectví nezávislé osoby, podle zákona však nepostačovalo pouhé přísězné prohlášení vlastníka či osoby, která měla ve věci zájem.¹⁵³ Zákon také stanovil tresty pro osoby, které budou jednat v rozporu s tímto zákonem.¹⁵⁴

Před Nejvyšší soud pak došel případ, ve kterém byla z Pensylvánie do Marylandu odvěčena údajná otrokyně Martha Morganová. Její rodiče patřili jako otroci Johnu Ashmorovi z Marylandu, který je na stáří ještě před narozením Marthy nechal jít na odpočinek, ale neučinil žádné formální kroky k jejich propuštění z otroctví, tudíž podle marylandského práva zůstali otroky a po Ashmorově smrti v roce 1824 připadli jeho ženě, Margaret. Martha se se svým mužem Jerryem, který byl svobodným černochem, přestěhovala v roce 1832 do Pensylvánie. v únoru 1837 se pro Marthu vydala skupina občanů Marylandu s cílem přivést ji zpět paní Ashmorové. Mezi nimi byl i Edward Prigg. Prigg a jeho společníci si opatřili u smírčího soudce v Pensylvánii příkaz k zadržení Marthy. Když však po jejím zadržení na onom smírčím soudci chtěli, aby jim vydal povolení k odvedení Marthy do Marylandu, ten jim ho vydat odmítl s odvoláním na nedostatek pravomoci. Náhončí otroků toho nicméně nedbali a Marthu společně i s jejími dětmi odvezli do Marylandu.¹⁵⁵

¹⁵² NOGEE, Joseph. The Prigg Case and Fugitive Slavery, 1842-1850: Part I. In: The Journal of Negro History, [online] Vol. 39, No. 3 (Jul., 1954). Association for the Study of African American Life and History, Inc., s. 190-191. [cit. 2014-03-03]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2715841>

¹⁵³ tamtéž, s. 191-192

¹⁵⁴ Pachatelů v případě shledání vinným hrozil peněžitý trest a nucené práce na 7-21 let. Prigg v. Pennsylvania 41 U.S. 539 (1842), s. 550-551

¹⁵⁵ NOGEE, Joseph. The Prigg Case and Fugitive Slavery, 1842-1850: Part I. In: The Journal of Negro History, [online] Vol. 39, No. 3 (Jul., 1954). Association for the Study of African American Life and History, Inc., s. 185. [cit. 2014-03-03]

Nehledě na to, že později toho roku porota shledala, že Martha byla podle práva stále otrokyní, Edward Prigg byl v Pensylvánii obviněn z únosu podle zmíněného pensylvánského zákona z roku 1826. Protože případ vyvolával značný rozruch a napětí mezi oběma sousedícími státy, dohodli se zástupci Marylandu a Pensylvánie, že pensylvánský zákon nechají přezkoumat Nejvyšším soudem Spojených států. k tomu využili postupu, kdy byl Prigg formálně uznán vinným soudem v Pensylvánii,¹⁵⁶ a po odvolání případ dospěl k Nejvyššímu soudu.¹⁵⁷

Ve hře byly velké věci, které dalekosáhle přesahovaly zájmy aktérů případu. Nejvyšší soud měl nejen rozhodnout spor mezi Pensylvánií a Marylandem o vydávání uprchlých otroků, ale znovu se před ním zjevovala otázka rozsahu federálních a státních pravomocí. Abolicionisté se už v předcházejících letech snažili napadnout ústavnost federálního zákona o uprchlých otrocích z roku 1793, nyní se jim však poprvé naskytla možnost testu Nejvyšším soudem. Namítali rozpor s právem na projednání případu před porotou podle šestého a sedmého dodatku Ústavy, a také, že Kongresu k jeho vydání scházela pravomoc.¹⁵⁸

Ústava Spojených států výslovně neurčila, zda je v pravomoci Kongresu přijmout předpisy pro provedení Fugitive Slave Clause a případně je-li tato pravomoc výhradní, nebo ji současně mají i jednotlivé státy Unie. Také nedávala odpověď na otázku, jestli za výkon tohoto ustanovení odpovídají federální nebo státní úředníci. v praxi před rokem 1842 obě pravomoci vykonávaly federální vláda i jednotlivé státy. Státní zákonodárci přitom přijímaly předpisy jak usnadňující proces navrácení uprchlých otroků, tak stanovující přísnější pravidla (jako tomu bylo ve výše uvedeném případě Pensylvánie).¹⁵⁹

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2715841>;

MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 94-95

¹⁵⁶ Pensylvánie k uskutečnění tohoto formálního procesu dokonce 23. května 1839 přijala zvláštní zákon.

¹⁵⁷ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 95

¹⁵⁸ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: *The Journal of American History*, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 43-44 [cit. 2014-02-27]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

¹⁵⁹ BURKE, Joseph C. What Did the Prigg Decision Really Decide?. In: *The Pennsylvania Magazine of History and Biography*, [online] Vol. 93, No. 1 (Jan., 1969). The Historical Society of Pennsylvania, s. 74-75. [cit. 2014-02-27]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20090261>

Právníci zastupující Edwarda Prigga i Pensylvánii také neváhali upozornit na možný význam rozhodnutí pro budoucnost Unie. Jonathan Meredith z Marylandu, zastupující Prigga, se soustředil především na prokázání protiústavnosti pensylvánského zákona s odůvodněním, že pravomoc k přijetí předpisů pro provedení Fugitive Slave Clause náležela výhradně federální vládě. Svůj postoj dokládal tím, že v případě, kdy by tato pravomoc měla být vykonávána buď i vedle Kongresu jednotlivými státy, nemohlo by být toto právo ve Spojených státech adekvátně chráněno pro značně odlišné názory jednotlivých států na otroctví. Zástupci Pensylvánie, Ovid F. Johnson a Thomas C. Hambly, se oproti tomu dovolávali protiústavnosti federálního zákona o uprchlých otrocích z roku 1793, protože ukládal státním úředníkům výkon federální soudní moci a pro rozpor se čtvrtým a pátým dodatkem, neboť ve státech, které zrušili otroctví, byli všichni černoši presumováni za svobodné. Hambly pak upozornil na to, že Kongres nemá pravomoc stanovit proces vydávání uprchlých otroků, protože mu k tomu chybí výslovné zmocnění a otázka otroctví patří do regulace výhradně jednotlivých států. Johnson zastával názor souběžné pravomoci.¹⁶⁰

Nejvyšší soud nakonec dospěl k názoru, že je pensylvánský zákon z roku 1826 protiústavní, a tudíž měl být Edward Prigg shledán nevinným.¹⁶¹ Stanovisko soudu sepsal soudce Joseph Story.¹⁶² Šest dalších soudců uvedlo k rozhodnutí své vlastní stanovisko (soud byl obsazen celkem devíti soudci, mlčeli Jižané John Catron a John McKinley). Soudce Story vyslovil, že Fugitive Slave Clause obsahuje právo majitele otroka na jeho navrácení, které nemohou státy svými předpisy nijak omezit. Za postačující bez nutnosti přijetí dalších předpisů je považoval v případech, kdy by majitel získal otroka zpět pokojným způsobem. z textu ustanovení,¹⁶³ který předpokládal součinnost úřadů při navrácení, však dovozoval, že k efektivnímu zabezpečení tohoto práva je zapotřebí prováděcího předpisu, a to federálního, protože jde o právo zaručené federální Ústavou. Shledal k tomu tedy pravomoc Kongresu, přestože nebyla v Ústavě výslovně

¹⁶⁰ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 96-99

¹⁶¹ Prigg v. Pennsylvania 41 U.S. 539 (1842), s.673-674

¹⁶² Podle jeho syna, Williama Storyho, který napsal otcovu biografii, soudce Story zastával protitrokařské názory a nechtěl připravit stanovisko soudu. Soudce Story rozhodnutí později označil za „vítězství svobody“, protože lokalizovalo otroctví. tamtéž, s. 194

¹⁶³ „[uprchlá] osoba, vykonávající službu nebo pracující v jednom státě (...) musí být vydána na žádost strany, která má na tuto službu či práci právo.“ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 504

uvedena. Zároveň uvedl, že není povinností států zabezpečit výkon tohoto práva, protože je k tomu Ústava nezavazuje.¹⁶⁴ Dále poznamenal, že jak již bylo rozhodnuto v případě *Houston v. Moore*, v případě, kdy již přijal úpravu Kongres, nemohou státy vydávat své vlastní předpisy.¹⁶⁵

Jaké závěry lze z rozhodnutí vyčíst? Klasický výklad tohoto judikátu je, jak tvrdí Joseph C. Burk, že se většina soudců shodla na tom, že státy nemají pravomoc k přijetí předpisů pro provedení Fugitive Slave Clause a Ústava nenařizuje výkon povinností v této věci úředníkům jednotlivých států, tento výklad však autor pokládá za nepřesný.¹⁶⁶ Podle Josepha Nogee rozhodnutí jasně potvrdilo výlučnou pravomoc Kongresu k přijímání prováděcích předpisů, upravujících vydávání uprchlých otroků, a na druhé straně tedy jasně popřelo tuto pravomoc pro jednotlivé státy. Zároveň nechalo na vůli států, zdali se jejich úředníci budou na vydávání podílet. Autor tedy rozhodnutí pokládá za příznivé pro otrokáře.¹⁶⁷

Podle William M. Wieceka se všichni soudci shodli na tom, že federální zákon o uprchlých otrocích nebyl protiústavní, že nehledě na tento zákon má vlastník uprchlého otroka právo se jej znovu zmocnit v kterémkoliv státě Unie a že pensylvánský zákon byl protiústavní. v dalších otázkách už ale zdaleka jednotní nebyli. Přestože se soudci shodli, že státy nemohou svou normotvornou činností jakkoliv zkrátit vlastníkovo právo na navrácení uprchlého otroka, předseda soudu Taney, soudce Thompson a soudce Daniel věřili, že jednotlivé státy mohou vydávat prováděcí předpisy, které napomáhají výkonu tohoto práva. Soudce McLean poznamenal, že státy mohou přijímat zákony na ochranu svobodných černochů, pokud se netýkají otázky uprchlých otroků a soudce Story jako jediný tvrdil, že státy mohou svým úředníkům zakázat účastnit se procesu

¹⁶⁴ Prigg v. Pennsylvania 41 U.S. 539 (1842), s.612-616, 618-620

¹⁶⁵ tamtéž, s. 617- 618

¹⁶⁶ Burke ve své studii tento výklad zpochybňuje. BURKE, Joseph C. What Did the Prigg Decision Really Decide?. In: *The Pennsylvania Magazine of History and Biography*, [online] Vol. 93, No. 1 (Jan., 1969). The Historical Society of Pennsylvania, s. 75-81. [cit. 2014-02-27] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20090261>

¹⁶⁷ NOGEE, Joseph. The Prigg Case and Fugitive Slavery, 1842-1850: Part I. In: *The Journal of Negro History*, [online] Vol. 39, No. 3 (Jul., 1954). Association for the Study of African American Life and History, Inc., s. 194. [cit. 2014-03-03] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2715841>

navracení uprchlých otroků.¹⁶⁸ Soudce Baldwin pouze uvedl souhlasné stanovisko s tím, že nesouhlasí s odůvodněním rozhodnutí, které vypracoval Story.¹⁶⁹

Přestože soudce Story rozhodnutí později nazýval „vítězstvím svobody“, právní historici je spíše považují za rozhodnutí ve prospěch otrokářů.¹⁷⁰ Kritici toho, jak soudce Story rozhodl, tvrdili, že federální zákon o uprchlých otrocích upírá domnělým uprchlým otrokům práva podle pátého a šestého dodatku Ústavy. Rozhodnutí kritizovali i zastánci taxativního výčtu pravomocí Kongresu. Podle Maltze však rozhodnutí žádné krácení ústavních práv svobodných černochů neznamenalo.¹⁷¹

Projednávání otroctví před Nejvyšším soudem bylo vždy nebezpečnou situací s možnými neblahými důsledky pro politickou stabilitu v Unii. Proto i v tomto případě soudci přistupovali k věci se značnou opatrností a při aplikaci právních principů se snažili dojít k rozhodnutí, které zbytečně nezvyšovalo napětí mezi otrokáři a jejich oponenty. S rostoucím konfliktem mezi oběma tábory bohužel začínala politika do rozhodování Nejvyššího soudu promlouvat stále více.

5.5 Jones v. Van Zandt

Případ *Jones v. Van Zandt* brzy nabídnul abolicionistům další příležitost k napadení ústavnosti zákona o uprchlých otrocích. Tato možnost jim byla dána žalobou proti jistému starému farmáři pro údajné ukrývání uprchlých otroků.

¹⁶⁸ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: The Journal of American History, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 45 [cit. 2014-02-27]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

¹⁶⁹ Soudce Wayne se ve svém stanovisku zmiňuje, že Baldwin byl názoru, že k provedení Fugitive Slave Clause nelze přijímat ani federální prováděcí předpisy. Pokud by tomu však třeba bylo, shodoval se prý Baldwin s kolegy, že by pravomoc Kongresu byla výhradní. Prigg v. Pennsylvania 41 U.S. 539 (1842), s. 636-367

¹⁷⁰ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: The Journal of American History, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 46-47 [cit. 2014-02-27]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141> s. 46-47;
NOGEE, Joseph. The Prigg Case and Fugitive Slavery, 1842-1850: Part I. In: The Journal of Negro History, [online] Vol. 39, No. 3 (Jul., 1954). Association for the Study of African American Life and History, Inc., s. 193. [cit. 2014-03-03]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2715841>;
příklady těchto autorů uvádí i MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 109-110

¹⁷¹ tamtéž, s. 110-112

John Van Zandt,¹⁷² občan Ohia, se v dubnu 1842 vydal prodat úrodu ze své farmy do Cincinnati. Na cestě zpátky, podle svých tvrzení, potkal asi 12 mil severně od hranice Ohia s Kentucky skupinku devíti černochoů, jdoucích po silnici. Jak později uvedl na svou obhajobu, nic nenasvědčovalo tomu, že by šlo o uprchlé otroky, protože si v klidu vykračovali po silnici za bílého dne.¹⁷³ Nabídl jim tedy, že je sveze ve svém prázdném voze. Asi po čtyřech hodinách cesty je dostihli dva lovci uprchlých otroků a zajali osm z cestujících černochoů. Jediný, komu se podařilo utéci, byl jistý Andrew. Přestože si vlastník otroků, Whartan Jones z Kentucky, tyto lovce uprchlých otroků nenajal, podle kentuckého práva jim musel vyplatit odměnu ve výši 100 dolarů za přivedenou osobu. Jones poté zažaloval Van Zandta o částku rovnající se vyplacené odměně, náhradu za uprchlého Andrewa a ještě o pokutu 500 dolarů,¹⁷⁴ kterou měl Van Zandt zaplatit podle zákona o uprchlých otrocích z roku 1793.¹⁷⁵

Žaloba byla podána v červnu 1842 u circuit court v Ohio, kde tou dobou právě zasedal soudce Nejvyššího soudu McLean. Van Zandta v řízení zastupoval známý právník a bojovník za zrušení otroctví, Salmon P. Chase.¹⁷⁶ Svého klienta hájil tím, že Van Zandt nemohl vědět, že černoši jdoucí ve dne po silnici ve svobodném státě Ohio jsou ve skutečnosti uprchlí otroci. Nicméně na základě svědeckých výpovědí porota jeho tvrzením neuvěřila a Jonesovi bylo přiznáno

¹⁷² Van Zandt byl členem organizace tzv. „podzemní železnice“ („underground railroad“). Toto označení se používalo pro systém tajných cest a skrýší pro uprchlé otroky mířící do svobodných států. Také se užívalo pro abolicionisty, kteří tuto síť vytvářeli. Underground Railroad In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Underground_Railroad;

Donald G. Stephenson Jr. uvádí, že se tento muž stal inspirací pro postavu Johna Van Trompa ve známém protitrokařském románu Harriet Beecher Stoweové *Chaloupka strýčka Toma*. VILE, John R. *Great American lawyers: an encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2001, s. 95-96 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=XR1NPiqp5aQC&hl=cs>

¹⁷³ Podle výpovědi několika svědků před circuit court prý ale Van Zandt poté, co jeho vůz zastavili lovci uprchlých otroků, prohlásil, že je mu známo, že se jedná o uprchlé otroky, ale podle jeho názoru jsou stejně svobodní jako všichni ostatní lidé. Van Zandt jim prý také řekl, že tyto černochoy našel u stát svého vozu už ve tři hodiny ráno, když se chtěl vydat na cestu. Jones v. Van Zandt, 46 U.S. 215 (1847), s. 218-220

¹⁷⁴ Zmíněný zákon v oddílu 4. stanovil, že: „*any person who (...) shall harbor or conceal such person, after notice that he or she was a fugitive from labor as aforesaid, shall (...) forfeit and pay the sum of five hundred dollars*“, což v překladu přibližně znamená, že ten, kdo uprchlého otroka ukrývá po upozornění (slovo „notice“ lze však také přeložit jako *povšimnutí si*), že se jedná o uprchlého otroka, má zaplatit pokutu ve výši 500 dolarů. Zákon dále stanovil, že tato částka může být v řízení o náhradu škody přiznána vlastníku uprchlého otroka.

¹⁷⁵ FINKELMAN, Paul. *Slavery in the courtroom: an annotated bibliography of American cases* [online]. 2. repr. Union, NJ: The Lawbook Exchange, 1998 s. 70-72 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=yiuMMqDiPu4C&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

¹⁷⁶ Salmon P. Chase se po smrti Rogera B. Taneyho stal šestým předsedou Nejvyššího soudu USA.

právo na náhradu škody v celkové výši 1.700 dolarů. Rozhodnutí nesplňovalo podmínky pro možnost podat odvolání k Nejvyššímu soudu, protože hodnota sporu nedosahovala alespoň 2.000 dolarů. Obě strany i soud ale ve věci chtěli znát názor Nejvyššího soudu, a tak soudce McLean a soudce district court Leavitt, který také zasedal u circuit court, formálně dospěli k odlišnému názoru o právních otázkách a obrátili se na Nejvyšší soud s žádostí o závazné posouzení.¹⁷⁷ Předložené otázky se týkaly především výkladu pojmů „přechovávání a ukrývání“ („harbor or conceal“) a také náležitostí a podoby „upozornění“ („notice“), které používal zákon o uprchlých otrocích z roku 1793. Soudci ale také položili Nejvyššímu soudu otázku ústavnosti zmíněného zákona o uprchlých otrocích a souladu tohoto zákona s Nařízením o severozápadu.¹⁷⁸

Pro řízení před Nejvyšším soudem se Chaseovi podařilo zlákat ke spolupráci Williama Sewarda z New Yorku.¹⁷⁹ Chase se ve svém projevu nejprve zaměřil na výklad sporných pojmů ze zákona o uprchlých otrocích. Jádrem jeho argumentace ale spočívalo v napadení ústavnosti tohoto zákona. Chase namítal, že otroctví bylo čistě záležitostí politiky jednotlivých států a Kongresu chyběla pravomoc k vydávání předpisů na jeho podporu. Dále připomenul, že Deklarace nezávislosti byla prohlášením respektu k lidské svobodě a nepřipouštěla trvalou existenci otroctví a že otroctví je také v rozporu s přirozeným právem. Z toho dovozoval, že musí být čistě lokální záležitostí a otrok se stává svým vstupem na půdu svobodného státu svobodným člověkem, nikoliv z titulu pozitivního práva, ale z důvodu, že už ho dále nevážou otrokářské předpisy. Ještě také poukázal na rozpor zákona o uprchlých otrocích s Listinou svobod a na závěr uvedl novátorskou myšlenku, že na rozdíl od jiných ustanovení americké Ústavy je nutno Fugitive Slave Clause vykládat pouze jako dohodu mezi státy, která však nezmocňuje Kongres k přijetí prováděcích předpisů.¹⁸⁰ Chase tedy žádal, aby

¹⁷⁷ tamtéž, s. 72-73; VILE, John R. *Great American lawyers: an encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2001, s. 96 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=XR1NPiqp5aQC&hl=cs>

¹⁷⁸ Jones v. Van Zandt, 46 U.S. 215 (1847), s. 222-223

¹⁷⁹ Případ Johna Van Zandta dal poprvé dohromady tuto dvojici, která později proslula jako bojovníci na straně abolicionistů. Oba také obsadili ministerská křesla v kabinetu Abrahama Lincolna, Chase se stal ministrem financí a Seward ministrem zahraničí. UPCHURCH, Thomas Adams. *Abolition movement* [online]. Santa Barbara, Calif.: Greenwood, 2011, s. 55 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=7PjPHKLYhv0C&hl=cs>;

¹⁸⁰ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: *The Journal of American History*, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 47-48 [cit. 2014-02-27]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

Nejvyšší soud změnil svůj názor vyřčený v judikátu *Prigg v. Pennsylvania*. Nemůže být překvapením, že Nejvyšší soud tento postup odmítl.

Po jednomyslném hlasování připravil stanovisko soudu soudce Woodbury. Nejprve se vypořádal s výkladem sporných pojmů zákona o uprchlých otrocích, když shledal, že k odpovědnosti podle tohoto zákona postačuje, pokud si dotyčná osoba byla vědoma, že se jedná o uprchlé otroky.¹⁸¹ Poté, co ještě konstatoval, že žaloba splňovala požadované formální náležitosti, se obrátil k nejvýznamnější otázce, tj. ústavnosti zákona o uprchlých otrocích. Soudce Woodbury nejprve poznamenal, že tato otázka byla již podrobně rozvedena v rozhodnutí *Prigg v. Pennsylvania*. Poté zopakoval, že ustanovení o uprchlých otrocích bylo do Ústavy zakomponováno kvůli ochraně práv států, ve kterých existovalo otroctví, protože by jinak nemohla být zajištěna rovná ochrana vlastnického práva (zde myšleno otrokářů) na celém území Unie. A k efektivní ochraně těchto práv zaručených Ústavou je třeba i přijetí prováděcích předpisů. To, že tento předpis prošel testem ústavnosti u Nejvyššího soudu, následně prohlásil za uzavřenou věc.¹⁸² Stejně se vypořádal i s namítaným nesouladem s Nařízením o severozápadu. Zde Woodbury poznamenal, že je třeba rozlišovat mezi existencí samotného otroctví na území státu a povinností státu vydat uprchlé otroky. Tato ústavní povinnost je pak univerzální pro všechny státy Unie, stejně jako povinnost vydat uprchlé zločince. Závěrem ještě promluvil o tvrzené neplatnosti zákonů uznávajících otroctví na základě přirozenoprávní doktríny. k tomu pouze konstatoval, že jedná o čistě politickou otázku, o které nepřísluší rozhodovat moci soudní. Soud se pak musí držet v rámci hranic stanovených Ústavou a zákony.¹⁸³ Stejný postoj striktního lpění na pozitivním právu zaujímala i většina jeho současníků a již dříve se takto vyjádřil i soudce Joseph Story.

Verdikt soudu samozřejmě popudil abolicionisty i samotného Salmona Chase, který prohlásil, že se Nejvyššímu soudu v případě rozhodování o otroctví nedá věřit.¹⁸⁴ Práva otrokářů na vydání otroka uprchlého do svobodného státu byla

¹⁸¹ Jones v. Van Zandt, 46 U.S. 215 (1847), s. 225-227

¹⁸² tamtéž, s. 229-230

¹⁸³ tamtéž, s. 230-231

¹⁸⁴ WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: The Journal of American History, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 48-49 [cit. 2014-02-27]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>

opět stvrzena. Již za několik let ale měl být zákon o uprchlých otrocích z roku 1793 nahrazen ještě více prootrokářským předpisem.

5.6 Strader v. Graham

Případ *Strader v. Graham* v roce 1851 položil Nejvyššímu soudu otázku, jaký je status osob, které jako otroci se svolením svého pána vstoupili na půdu státu, jenž zrušil otroctví, tj. zdali si ponechávají status otroka, nebo tím dojde k jejich osvobození, a také zdali pak mohou být znovu zotročeni, pokud se dobrovolně vrátí do státu původu. Přestože mohl Nejvyšší soud případ vyřešit čistě formálním způsobem s poukazem na nedostatek pravomoci, neodpustil si předseda soudu Taney uvést svůj názor na osobní status těchto osob,¹⁸⁵ kterým bylo později argumentováno při projednávání obdobných případů.

Ještě dříve, než si Spojené státy vydobily svou nezávislost, se otázkou v roce 1772 zabýval anglický soud Královské lavice v případě *Somerset v. Stewart*. Otroek James Somerset byl svým pánem přivezen do Anglie, kde mu uprchnul, ale záhy byl chycen a předán lodnímu kapitánovi, aby byl odvezen na Jamajku a tam prodán. Lord Mansfield ale svým rozhodnutím nařídil, že má být Somerset propuštěn. Odůvodnil jej tím, že otroctví (které prohlásil za ohavné) může být ospravedlněno pouze pozitivním právem, které v Anglii chybělo, a moc pána nad svým otrokem se v různých zemích liší.¹⁸⁶

Na judikát *Somerset* navázalo roku 1827 rozhodnutí anglického High Court of Admiralty v případě známém jako *The Slave, Grace*. Zde šlo o to, že jistá otrokyně pobyla jeden rok se svou paní v Anglii a pak se dobrovolně vrátila do Antiguu. Lord Stowell tehdy shledal, že sice vstupem na anglickou půdu nabyla otrokyně „právo na svobodu“, ale to opět zaniklo, když opustila Anglii.¹⁸⁷

Rozhodnutí z povahy věci nemohlo být precedentem pro soudy ve Spojených státech, ale princip z něj vzešlý se stal předmětem diskuze při

¹⁸⁵ Šlo tedy o jasný příklad *obiter dicta* (američtí autoři převážně používají zkrácenou verzi, pouze výraz *dicta*), tj. úvahy soudu, které nejsou právním zdůvodněním rozhodnutí a nemají precedenční působení. Definice z KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 99

¹⁸⁶ KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. s. 620

¹⁸⁷ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 168; FINKELMAN, Paul. An imperfect union: slavery, Federalism, and comity [online]. Union, N.J: Lawbook Exchange, 2000, s. 187-189 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=1jcTdMLJICcC&hl=cs>

rozhodování soudů o statusu otroků navrátilých se do otrokářského státu po pobytu ve svobodném státě. v USA však překvapivě již před rozhodnutím *The Slave, Grace* jižanské soudy většinou respektovaly právo někdejšího otroka na svobodu po jeho návratu do státu původu. Senátoři Thomas H. Benton z Missouri a Sidney Breese z Illinois se dokonce nechali slyšet, že jižanské soudy jsou ochotnější rozhodnout o svobodě bývalých otroků než soudy na severu.¹⁸⁸

K Nejvyššímu soudu USA si v roce 1851 našel cestu obdobný případ. Pan Graham bydlel v Harrodsburgu v Kentucky. Mimo jiných vlastnil trojici otroků jménem George, Henry a Reuben, kteří byli hudebníci. v roce 1837 Graham poslal Henryho a Reubena (bylo jim v té době 17 a 19 let) k jistému Williamsovi, kapelníkovi, který bydlel také ve státě Kentucky v Louisville, aby se u něj cvičili v hudbě. Williamsovi pan Graham vystavil písemné povolení, aby s chlapci cestoval po státech na jihu USA, kde bude kapela účinkovat. v povolení ale výslovně zmínil i Cincinnati v Ohio. v roce 1837 hrála Williamsova kapela spolu s chlapci také ve státech Ohio a Indiana. Poté už Henry ani Reuben Kentucky neopustili až do roku 1841, kdy spolu s Georgem nastoupili v Louisville na parník, jenž je převezl do Cincinnati, a odtud trojice uprchla do Kanady. Podle tvrzení Grahama tehdy odcestovali do Cincinnati bez jeho souhlasu.¹⁸⁹

Graham se tedy rozhodl zažalovat vlastníky parníku, Jacoba Stradera a Jamese Gormana (oba byli občany Ohia), a kapitána lodi Johna Armstronga o náhradu škody za uprchlé otroky. Žalobu podal u kancléřského soudu v Louisville a za každého uprchlého otroka žádal 1.500 dolarů. Také tvrdil, že má z důvodu vzniklé škody zástavní právo k lodi a navrhnul soudu její prodej. Žalovaní Strader a Gorman tvrdili, že v inkriminované době na lodi nebyli a o cestujících otrocích nevěděli a že loď byla pod velením kapitána Johna Armstronga. Dále se bránili námitkou, že zmínění černoši měli od svého vlastníka povolení vycestovat z Kentucky. Později ještě doplnili pro další vývoj nejdůležitější tvrzení, že podle jejich názoru vůbec nešlo o otroky, protože se již několik let před incidentem stali svobodnými občany.

Soudní pře se táhla několik let, nakonec však soud přiznal Grahamovi právo na náhradu škody ve výši 3.000 dolarů (z čehož vyplývalo, že uprchlé osoby považoval stále za otroky). v procesu dvakrát rozhodoval odvolací soud

¹⁸⁸ tamtéž, s. 187-189

¹⁸⁹ Strader v. Graham, 51 U.S. 82 (1850), s. 83-85, 93

Kentucky. Soudce Thomas A. Marshal, který se podílel na obou rozhodnutích o odvolání, uvedl, že nehledě na to, jestli se Henry a Reuben stali svobodnými po příjezdu do Ohia a Indiany, kentucké soudy by měly aplikovat princip z *The Slave, Grace* a tak jako tak by po návratu do Kentucky už nemohli nárokovat svou svobodu. Proti druhému rozhodnutí odvolacího soudu bylo podáno odvolání k Nejvyššímu soudu USA.¹⁹⁰

Před Nejvyšším soudem právní zástupce žalovaných, Walter Jones, argumentoval, že podle Nařízení o severozápadu, Ústavy USA a zákonů přijatých Kongresem pro přijetí Ohia a Indiany do Unie předmětná trojice otroků nabyla trvale svou svobodu vstupem na území zmíněných států se souhlasem svého pána. Jones také odmítal, že by po jejich dobrovolném návratu do Kentucky mohlo dojít k jejich opětovnému zotročení, a uvedl, že podle jeho mínění nemá na věc vliv ani doba pobytu otroka ve svobodném státu, čímž naznačil, že by otrokáři neměli „právo průjezdu“ se svým otrokem.

Zástupcem protistrany byl tehdejší ministr spravedlnosti John J. Crittenden z Kentucky. Ve své řeči odmítl argumentaci protistrany, která se odvolávala na Nařízení o severozápadu. Podle jeho názoru bylo v případě rozhodné čistě právo státu Kentucky a neopomněl upozornit ani na potenciální zhoubný dopad pro vztahy mezi státy Unie, pokud by Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch odvolatelů.¹⁹¹

Odvolání bylo nakonec zamítnuto z formálních důvodů pro nedostatek pravomoci Nejvyššího soudu. Předseda soudu Taney sepsal stanovisko soudu, a jak už jsem naznačil, rozhovořil se v něm i o předkládaných otázkách, za což také sklídl kritiku od svých kolegů. Uvedl, že každý stát Unie má právo rozhodnout o statusu osob, které v něm pobývají, s výjimkami danými Ústavou USA (které však v tomto případě nehrály roli). Podle jeho mínění tedy rozhodnout o osobním stavu uprchlíků bylo výhradně v pravomoci soudů v Kentucky a právo státu Ohio bylo pro věc irelevantní. Rozhodnutí kentuckého soudu, že tyto osoby byly otroky i po svém návratu, pokládal za konečné. Dále se vypořádal s dovoláváním se Nařízení o severozápadu.¹⁹² Výše uvedený článek VI. patřil mezi šest článků,

¹⁹⁰ tamtéž, s. 83, MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 169

¹⁹¹ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 169-171

¹⁹² Přestože toto nařízení nemělo charakter ústavy, právní historici ho považují za dokument ústavní síly, viz např. zmíněný článek DUFFEY, Denis P. *The Northwest Ordinance as a*

kteře samotné nařizení označovalo za „provždy neměnné, leda na základě obecného souhlasu“.¹⁹³ o nařizení prohlásil, že i pokud by bylo stále účinné, nemělo by v Kentucky větší váhu, než právo státu Ohio, a tudíž by nemělo vliv na rozhodnutí ve věci, ani by nemohlo založit pravomoc Nejvyššího soudu. Dále upozornil na dřívější judikaturu Nejvyššího soudu,¹⁹⁴ která říkala, že Nařizení o severozápadu pozbylo účinnost, když se teritorium stalo státem Unie. Taney k tomu poznamenal, že z důvodu, že některé články nařizení obsahují úpravu rozpornou s Ústavou USA, by byly dotčené státy přiznáním účinnosti nařizení v horším postavení než ostatní státy Unie. Nakonec tedy došel k závěru, že v současnosti nemůže být z Nařizení o severozápadu dovozována pravomoc Nejvyššího soudu.¹⁹⁵

Své stanovisko uvedl i soudce McLean a omezil se v něm výhradně na otázku pravomoci Nejvyššího soudu, když shledal, že ustanovení Nařizení o severozápadu upravující otroctví bylo plně nahrazeno ústavou Ohia, a nelze tedy dovozovat pravomoc Nejvyššího soudu podle oddílu 25 zákona o soudnictví z roku 1789. Jako odpůrce otrokářství se pak ohradil nad tím, že se předseda soudu Taney zabýval po popření pravomoci i otázkou osobního statusu dotčených osob. Pravomoc Nejvyššího soudu neshledal ve svém stanovisku ani soudce Catron.¹⁹⁶

Horlivost předsedy soudu Taneyho pochopitelně vyvolala mezi abolicionisty vlnu nevole. Jeho rozhodnutí zkritizoval jeden z předních abolicionistů a kandidát na prezidenta za Liberty party v letech 1840 a 1844, James G. Birney. Ve svém článku uvedl názor, že Nařizení o severozápadu je stále účinné a Ústava USA uznává princip, podle kterého otrok nabývá svobodu svým vstupem na území státu, jenž zrušil otroctví, a také že Ústava chrání svobodné černochoy na celém území Spojených států. Ve světle judikátů *Prigg v. Pennsylvania*, *Strader v. Graham* a přijetí federálního zákona o uprchlých otrocích z roku 1850 pak Birney došel k překvapivému závěru, že Spojené státy

Constitutional Document. In: *Columbia Law Review*, [online] Vol. 95, No. 4 (May, 1995). Columbia Law Review Association, Inc., s. 929-968. [cit. 2014-03-07] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1123211>

¹⁹³ “forever remain unalterable, unless by common consent“ oddíl 14. Nařizení o severozápadu

¹⁹⁴ *Permol v. First Municipality* a *Pollard v. Hagan*

¹⁹⁵ *Strader v. Graham*, 51 U.S. 82 (1850), s. 93-97

¹⁹⁶ tamtéž, s. 97-98;

už nejsou pro svobodné černochoy bezpečnou zemí a ti podle něj mohli najít útočiště jen v Libérii.¹⁹⁷

5.7 Dred Scott v. Sandford

Judikát *Dred Scott v. Sandford* je nepochybně nejznámějším rozhodnutím Nejvyššího soudu USA na poli otázek otroctví. Soudní řízení se opět protáhlo na mnoho let. Bohužel pro otroka Scotta a jeho rodinu v průběhu těchto let v USA stále stoupalo politické napětí mezi otrokáři a jejich oponenty a toto pozadí se podepsalo i na rozhodování soudů.

Dred Scott se narodil na přelomu 18. a 19. století a od útlého mládí byl otrokem Petera Blowa z Virginie. Někdy v roce 1832 nebo 1833 byl prodán doktoru Johnu Emersonovi ze St. Louis ve státě Missouri, který se právě stal lékařem ve službách US army. v prosinci 1833 tedy odjel Dred Scott se svým novým pánem do Fort Armstrong v Illinois,¹⁹⁸ kde pobývali do roku 1836, kdy byl doktor Emerson převelen do Fort Snelling. Toto místo se nacházelo poblíž dnešního St. Paul v Minnesotě, v té době bylo součástí teritoria Wisconsin a od roku 1838 teritoria Iowa, tedy území, které bylo Spojenými státy získáno v rámci koupě Louisiany a otroctví v něm bylo zakázáno missourským kompromisem. Ve Fort Snelling Dred Scott potkal otrokyni Harriet, se kterou se záhy oženil, a Emerson ji buď koupil, nebo dostal, protože od té doby cestovala společně s ním a s manželem. Harriet Scottová se také později soudila o svoji svobodu. Emerson byl v roce 1837 převelen do Louisiany,¹⁹⁹ kde se příštího roku oženil s Elizou Irene Sanfordovou,²⁰⁰ a později téhož roku za nimi přijeli Scottovi, kteří byli v mezidobí pronajati důstojníkům ve Fort Snellingu. Ještě roku 1838 se doktor Emerson vrátil se ženou a svými otroky do Fort Snellingu. Po cestě se Dredu

¹⁹⁷ FINKELMAN, Paul. *Slavery in the courtroom: an annotated bibliography of American cases* [online]. 2. repr. Union, NJ: The Lawbook Exchange, 1998, s. 37-38 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=yiuMMqDiPu4C&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

¹⁹⁸ V Illinois bylo otroctví zakázáno článkem VI tamější ústavy.

¹⁹⁹ Doktor Emerson se přes svůj věk (byl přibližně stejně starý jako Dred Scott) potýkal již od začátku služby v armádě s chatrným zdravím, extrémní počasí mu nedělaly dobře, a tak si často žádal o přeložení.

²⁰⁰ Žalovaný se v případě Dreda Scotta skutečně jmenoval Sanford, úředník soudu ale pravděpodobně jeho jméno zaměnil se jménem Johna F. A. Sandforda, jehož případ Nejvyšší soud projednával v prosinci 1855, a tak se v celém rozhodnutí objevuje pouze jméno Sandford. VISHNESKI, John S., III. What the Court Decided in *Dred Scott v. Sandford*. In: *The American Journal of Legal History*, [online] Vol. 32, No. 4 (Oct., 1988). Temple University, s. 373 poznámka pod čarou [cit. 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/845743>

Scottovi narodila dcera Eliza. Podle svědectví jistého misionáře, který s nimi cestoval, to bylo severně za hranicí státu Missouri, tudíž již v oblasti, kde bylo otroctví zakázané. Doktor Emerson později sloužil dva roky na Floridě, než byl v roce 1842 z armády se ctí propuštěn. Jeho žena ho na Floridu nedoprovázela a čekala na něj se Scottovými v St. Louis u svého otce. v prosinci 1843 doktor Emerson po náhlém zhoršení zdravotního stavu zemřel a v závěti všechn svůj majetek odkázal svojí ženě. Během cest doktora Emersona byl tedy Dred Scott hned dvakrát svým pánem vzat z otrokářského státu na území, kde bylo otroctví zakázáno. Vždy se také se svým pánem dobrovolně vrátil do Missouri.²⁰¹

Pout' po amerických soudech započal Scottův případ 4. dubna 1846. Dred a Harrieta Scottovi podali žalobu (každý stejnou žalobu sám za sebe) proti paní Emersonové na odškodnění za napadení a uvěznění. Dred Scott v ní tvrdil, že je svobodný člověk a žádal odškodné 10 dolarů. Šlo o klasický postup ve snaze otroka získat svobodu, když soud nejdříve musel jako předběžnou otázku posoudit, zda je žalobce skutečně svobodným člověkem. Vyhlídky Scottových na úspěch byly dobré. Nejvyšší soud v Missouri totiž stabilně judikoval tak, že pokud vzal pán svého otroka (a to i v rámci vojenské služby) na území, kde bylo otroctví zakázáno, došlo tím k jeho osvobození. 30. června 1847 sice rozhodl soud v St. Louis ve prospěch žalované, protože se žalobcům nepodařilo prokázat, že si na ně jako na otroky činila nárok přímo paní Emersonová, právníkům manželů Scottových se ale brzy podařilo otevřít nový proces. Někdy v té době se Scottovým narodila jejich druhá dcera Lizzie.

V roce 1848 nebo 1849 odjela paní Emersonová do Massachusetts a o soudní spor se dále staral její bratr, John Sanford. Také proto, že Nejvyšší soud v Missouri rozhodoval o stížnosti proti novému řízení, se soud znovu zabýval případem až v lednu 1850. Tentokrát se právníkům již povedlo prokázat nároky paní Emersonové vůči Scottovým a soud rozhodl v jejich prospěch. Zástupci paní Emersonové se odvolali k Nejvyššímu soudu v Missouri a pro zjednodušení se obě strany dohodly, že rozhodnutí ve věci Dreda Scotta bude rozhodující i pro osobní status jeho manželky. Ve stejné době ve Spojených státech probíhaly politické debaty, které nakonec vedly k přijetí kompromisu z roku 1850, a v lednu 1851 Nejvyšší soud USA vydal rozhodnutí ve věci Strader v Graham. v Missouri

²⁰¹ FEHRENBACHER, Don Edward. Slavery, law, and politics: the Dred Scott case in historical perspective [online]. New York: Oxford University Press, 1981, s. 121-127 [cit. 2014-03-12]. . Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=3KYFlabs2hQC&hl=cs>

současně došlo k rozkolu mezi místními demokraty ohledně otázky otroctví a vše nasvědčovalo tomu, že Nejvyšší soud Missouri z politických důvodů rozhodne v neprospěch Dreda Scotta. Přestože během projednávání odvolání došlo k výměně dvou ze tří soudců, 22. března 1852 soud rozhodl poměrem hlasů dva ku jedné, že Dred Scott byl podle missourského práva stále otrokem, a vrátil věc nižšímu soudu. Tím se odklonil od dosavadní rozhodovací praxe soudů v Missouri, což soudce Scott odůvodnil změnou politické situace okolo otroctví, a současně poznamenal, že jednotlivé státy Unie nemají povinnost respektovat právo ostatních států (vyjádřil se tedy stejně, jako před nedávnem předseda Nejvyššího soudu Taney v rozhodnutí *Strader v. Graham*).²⁰²

Před Nejvyšší soud USA ale nedoputoval případ *Scott v. Emerson*. Scott a jeho právníci nevyužili možnost podat odvolání proti rozhodnutí Nejvyššího soudu Missouri (důvodem byla možná i obava ze stejného výsledku jako v případě *Strader v. Graham*). Namísto toho byla 2. prosince 1853 u circuit court pro Missouri podána proti Johnu Sanfordovi obdobná žaloba, jako předtím proti paní Emersonové s tím rozdílem, že nyní zahrnovala celou Scottovu rodinu. Přesun sporu na federální úroveň byl umožněn tím, že se v mezidobí (alespoň podle tvrzení Scottových právníků) stal vlastníkem Scotta a jeho rodiny John Sanford, tou dobou občan státu New York. Pravomoc tedy byla založena tím, že se jednalo o občany různých států.²⁰³ Před soudem Sanford vznesl námitku, ke které se později vyjádřil i Nejvyšší soud, že Scott jako přímý potomek Afričanů nemá status občana podle Ústavy USA. Soudce Wells ale rozhodl, že z pohledu článku III., oddílu 2. Ústavy, který zakládá pravomoc federálních soudů, je Scott občanem. Zároveň však dodal, že pojem „občan“ může být pro různá ustanovení Ústavy vykládán jinak. Soud nakonec rozhodl ve prospěch žalovaného. Soudce Wells později dodal, že pokud by Scotta v době pobytu v Illinois tamější soud prohlásil za svobodného, bylo by nutné rozhodnutí respektovat i v Missouri. Za

²⁰² FEHRENBACHER, Don Edward. Slavery, law, and politics: the Dred Scott case in historical perspective [online]. New York: Oxford University Press, 1981, s. 128-138 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=3KYFlabs2hQC&hl=cs>

²⁰³ I když se o tom, zdali skutečně byl Sanford jejich majitelem, vedou spory, Don Fehrenbacher ve svém díle vysvětluje, že by Scott mohl podat žalobu i proti člověku, který by nebyl jeho vlastníkem, ale nakládal s ním jako s otrokem. Nutno dodat, že Sanford nikdy v průběhu procesu nenamítal, že by nebyl vlastníkem Scottových. Proti jeho vlastnictví naopak nasvědčuje průběh událostí po rozhodnutí Nejvyššího soudu.

dané situace však bylo rozhodné čistě právo státu Missouri. Wells tím také držel směr udaný v rozhodnutí *Strader v. Graham*.²⁰⁴

Dred Scott se proti rozhodnutí odvolal k Nejvyššímu soudu Spojených států, avšak kvůli vytíženosti soudu se dostalo na jeho odvolání až v únoru 1856. o významnosti případu svědčí i to, že pro řízení před Nejvyšším soudem získaly obě strany právní zástupce patřící k nejuznávanějším právníkům své doby. Sanforda zastupovali Reverdy Johnson z Marylandu, bývalý ministr spravedlnosti a znalec ústavního práva, a Henry S. Geyer, který byl pokládán za jednoho z nejlepších právníků v Missouri. Na druhé straně nabídl bezplatně své služby Montgomery Blair z Marylandu, od roku 1856 člen mladé republikánské strany.

Únorové jednání před Nejvyšším soudem rozhodnutí nepřineslo. Soudci totiž nemohli nalézt shodu o tom, zdali jim přísluší rozhodovat o otázce občanství Dreda Scotta (poměr hlasů byl čtyři ku čtyřem, soudce Nelson se nemohl rozhodnout), a tak bylo 12. května jednání odročeno. Za zmínku stojí, že zástupci Sanforda při tomto jednání namítli, že Kongres nemá pravomoc zakázat otroctví v teritoriích získaných louisianskou koupí. Tento argument se objevil poprvé za celou dobu soudních sporů Dreda Scotta. Soud se znovu sešel k projednání věci v prosinci 1856.²⁰⁵ Mezitím dále eskalovalo napětí kolem otrokářství. Prezidentem byl zvolen James Buchanan, který chtěl konflikt urovnat za každou cenu. Když zvoleného prezidenta Buchanana po druhém jednání soudu informoval soudce Catron o názorech soudců, napsal Buchanan dopis soudci Grierovi, ve kterém ho přesvědčoval, jak je důležité závazně rozhodnout otázku občanství černochů a otroctví v teritoriích a aby se přidal k většinovému názoru soudců.²⁰⁶

Do týmu právníku Scotta pro druhé jednání přibyl Geroge T. Curtis, advokát z Massachusetts a bratr soudce Nejvyššího soudu Benjamina R. Curtise (oba byli členové Whig party). E. Maltz shrnuje otázky, které před Nejvyšším soudem vyvstávaly, do pěti bodů:

1. Přísluší Nejvyššímu soudu rozhodnout o občanství Dreda Scotta?
2. Pokud ano, jsou Scottovi občany podle článku III., oddílu 2. Ústavy?

²⁰⁴ tamtéž, s. 139-146

²⁰⁵ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 220-226

²⁰⁶ SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993. s. 114; TINDALL, George Brown a David E SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: Lidové noviny, 2000, s. 306-307

3. Je-li i tato odpověď kladná, je soud vázán rozhodnutím soudů v Missouri ve věci *Scott v. Emerson*?
4. Není-li jím soud vázán, nabyli Scottovi svobodu?
5. Byl zákaz otroctví v missourském kompromisu v souladu s Ústavou?

Pátý bod byl zvláště důležitý pro Scottovu rodinu, protože pouze Dred Scott mohl svou svobodu odvozovat z pobytu ve svobodném státu (Illinois), zatímco jeho manželka a dcera pobývaly pouze v teritoriích, kde bylo otroctví zakázáno missourským kompromisem. Otroctví v teritoriích bylo jednou z nejožehavějších otázek soudobé politiky a soudci se jí mohli vyhnout, kdyby shledali, že Scottovi nejsou občany podle zmíněného ustanovení Ústavy, anebo že je soud vázán rozhodnutím missourských soudů. Zpočátku byla většina soudců nakloněna druhému řešení a soudce Nelson již sepisoval stanovisko soudu. Avšak ve věci byl velký politický zájem, aby Nejvyšší soud prohlásil missourský kompromis za protiústavní a tím popřel pravomoc Kongresu zakázat otroctví v teritoriích. Na popud soudce Wayne se jižanší soudci (kteří tvořili většinu) shodli na tom, že by měl stanovisko soudu připravit předseda soudu Taney a zahrnout do něj otázku missourského kompromisu.²⁰⁷

Taney také nakonec stanovisko soudu vypracoval a přednesl jej 6. března 1857. Všech devět soudců využilo možnosti uvést svůj názor.²⁰⁸ v konečném součtu sedm soudců shledalo, že Scottovi byli otroky. Za svobodné je považovali pouze soudci McLean z Ohia a Curtis z Massachusetts. k zástupcům otrokářských států se připojili soudci Nelson z New Yorku a Grier z Pensylvánie. Předseda soudu Taney se ve svém stanovisku nejprve věnoval otázce Scottova občanství. Zavrhnul tezi, že je nutné pojem občanství vykládat pro různá ustanovení Ústavy jinak. Občanství podle Ústavy pak omezil pouze pro dvě skupiny osob: občané zakladatelských států v době přijetí Ústavy a cizinci, které se Kongres rozhodne naturalizovat v rámci své ústavní pravomoci. k postavení svobodných černochů v době přijetí Ústavy se vyjádřil známou větou, že na ně bylo nahlíženo jako na

²⁰⁷ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 235-244; Prezident Buchanan, který, jak jsem zmínil výše, také tahal za nitky v pozadí, se pak ve svém inauguračním projevu, který přednesl dva dny před vynesením rozhodnutí Nejvyššího soudu, neopomněl zmínit, že otroctví v teritoriích je především právní otázkou a je třeba respektovat rozhodnutí Nejvyššího soudu, ať bude jakékoliv. tamtéž, s. 244

²⁰⁸ Dohromady všechna stanoviska čítala přes 230 stran, přestože soudci Grier a Wayne se omezili pouze na několik odstavců. Komplexní analýza všech stanovisek by mnohonásobně přesáhla potřeby této práce, proto se zaměřím pouze na nejpodstatnější aspekty.

„bytosti natolik podřadné, že neměly žádná práva, která by bílý muž byl zavázán respektovat“;²⁰⁹ což doložil i odkazy na některé zákony z koloniální doby. Ze znění Deklarace nezávislosti a Ústavy USA (konkrétně Fugitive Slave Clause a ustanovení článku I., oddílu 9., které chránilo obchod s otroky před rokem 1808) pak dovozoval, že černoši byli pokládáni za zvláštní třídu osob, která se nemohla počítat mezi občany Spojených států. Také poznamenal, že pokud by byli černoši pokládáni za občany, platily by pro ně mimo jejich domovské státy práva a výsady podle Comity Clause,²¹⁰ tudíž by je ani nemohla vázat omezení pro osoby černé pleti v daném státě. Na základě těchto argumentů Taney došel k závěru, že se černoši nemohou stát občany Spojených států.²¹¹

Zde mohl Taney věc uzavřít s tím, že Scott tím pádem nemůže být stranou sporu u federálních soudů. Považoval ale ještě za nutné se vyjádřit k ústavnosti missourského kompromisu. Při analýze tohoto problému shledal, že ustanovení článku IV., oddílu 3., odstavce 2. Ústavy²¹² se vztahuje pouze na teritoria nárokováná Spojenými státy v době přijetí Ústavy. Protože však připouštěl, že by pravomoc Kongresu zakázat otroctví v teritoriích mohla být považována za implicitní, pustil se pro jistotu ještě do objasnění protiústavnosti takového zákazu. Protiústavnost spatřoval v rozporu s pátým dodatkem Ústavy (který obsahuje ochranu majetku) a také v tom, že se podle jeho názoru právo na vlastnictví otroků těšilo zvláštní ústavní ochraně. Důkazy o tom spatřoval v zahrnutí Fugitive Slave Clause a ustanovení chránící obchod s otroky před rokem 1808 do Ústavy.²¹³ Dále uvedl, že co se týká Scottova pobytu v Illinois, měl se žalobce odvolat už proti rozhodnutí soudu v Missouri, avšak ani tak by Nejvyšší soud USA podle principu vyřčeného ve *Strader v. Graham* neměl pravomoc rozhodnout. Své stanovisko zakončil tím, že circuit court pochybil a žalobu měl zamítnout pro nedostatek pravomoci, protože žalobce není občanem podle Ústavy USA.²¹⁴

²⁰⁹ Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856), s. 407, překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011.s. 639;

²¹⁰ článek IV., oddíl 2., odstavec 1. Ústavy „Občané kteréhokoli státu se těší všem výsadám a svobodám jako občané ostatních států.“ překlad tamtéž, s. 508

²¹¹ Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856), s. 407-417, MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 245-247

²¹² „Kongres má právo disponovat územím i jiným majetkem náležejícím Spojeným státům a vydávat v souvislosti s tím všechna potřebná pravidla a opatření“ překlad z KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011.s. 508

²¹³ Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856), s. 432, 450-452, MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 248-249

²¹⁴ Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856), s. 452-454

Z názorů ostatních soudců stojí za zmínku, že soudce Daniel, který byl nejradikálnějším stoupencem otrokářství, své stanovisko započal názorem, že rasa afrických černochů nebyla nikdy přijata do společenství národů a do Ameriky byli černoši přivezeni pouze za účelem otroctví. Jak už jsem předestřel, odlišná stanoviska uvedli soudci McLean a Curtis.²¹⁵

Komentátoři rozhodnutí se shodují na tom, že Taney získal většinu soudců pro názor, že missourský kompromis byl protiústavní a že pro status Dreda Scotta bylo rozhodné právo státu Missouri. Nejisté však zůstává, zdali měl většinovou podporu pro závěr, že černoši nemohou být občany USA.²¹⁶ Pouze čtyři soudci totiž tento názor podpořili výslovně. Nelson a Catron brali otázku způsobilosti být účastníkem řízení před federálními soudy za uzavřenou v řízení před circuit court a nepovažovali tedy za nutné zabývat se problémem občanství černochů. Soudce Campbell vyvozoval nezpůsobilost žalobce být účastníkem řízení čistě z toho, že Dred Scott byl podle něj otrokem, ale občanstvím svobodných černochů se také nezabýval.²¹⁷

Přestože Nejvyšší soud svým rozhodnutím zdánlivě pohřbil vyhlídky Scottových na svobodu, byl k nim osud nakonec příznivý. Paní Emersonová se totiž už před časem znovu vdala, tentokrát za Calvina C. Chaffeeho z Massachusetts, který zasedal ve Sněmovně reprezentantů a byl známý svým protitrokářským smýšlením. Protože pro něj vlastnictví otroků bylo značně překerní situací, prodali Chaffeeovi Scotta a jeho rodinu v květnu 1857 Tayloru Blowovi, který je obratem propustil z otroctví. Příští rok v září Dred Scott zemřel.²¹⁸

Rozhodnutí v případě Dreda Scotta bylo motivováno snahou o zklidnění politického napětí ve Spojených státech, velký úspěch však nepřineslo. Přes všechny útoky na práva černochů, kterých se soudci v tomto judikátu dopustili, byly spory ohledně otroctví v teritoriích stále na denním pořádku (dokladem budiž

²¹⁵ Posledně jmenovaný se pustil do ostré kritiky Taneyho stanoviska a za svou umnou argumentaci si vysloužil chválu od právních historiků. Jejich vzájemná rozepře se později natolik vyhrotila, že Curtis 1. září téhož roku na svou funkci rezignoval. MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 263, 269

²¹⁶ VISHNESKI, John S., III. What the Court Decided in Dred Scott v. Sandford. In: *The American Journal of Legal History*, [online] Vol. 32, No. 4 (Oct., 1988). Temple University, s.390 [cit. 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/845743>

²¹⁷ Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856), s. 458, 517-519; MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 265-267

²¹⁸ FEHRENBACHER, Don Edward. *Slavery, law, and politics: the Dred Scott case in historical perspective* [online]. New York: Oxford University Press, 1981, s. 295 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=3KYFlabs2hQC&hl=cs;>

nadcházející neúspěšný pokus o přijetí státu Kansas do Unie) a již za 4 roky přerostl konflikt mezi Severem a Jihem do občanské války.

5.8 Ableman v. Booth

Téměř současně s případem Dreda Scotta se k Nejvyššímu soudu USA dostalo odvolání ve věci *Ableman v. Booth*. Na rozdíl od Dreda Scotta nešlo o svobodu Shermana M. Boothy, ale na pořadu dne bylo obvinění z napomáhání uprchlému otrokovi k útěku. Velmi zajímavý je v této věci také postup Wisconsinského Nejvyššího soudu.

Případ začal v roce 1852 útekem otroka Joshui Glovery, který pracoval na farmě svého pána, Benammeho S. Garlanda, v Missouri. Joshua Glover našel úkryt ve městě Racine ve Wisconsinu a pracoval v tamějším mlýně. Garland se ale rozhodl přivést uprchlého otroka zpět a proto se vydal roku 1854 s několika pomocníky do Wisconsinu. Poté, co si od tamějšího soudce district court Millera opatřil příkaz k zatčení, jak vyžadoval zákon o uprchlých otrocích, se vydal v pátek 10. března 1854 se svými pomocníky a dvěma federálními úředníky do Gloverovi chatrče, kde také uprchlíka našel. Glover se ale nemínil vzdát. Nakonec jej přemohli až po litém boji, ve kterém Glover utrpěl několik krvavých šrámů, a odvedli jej do okresní věznice v Milwaukee, kde byly v souladu s wisconsinským zákonem drženy osoby žádané podle federálního práva. Zpráva o Gloverově zatčení se následujícího dne rychle roznesla a okamžitě se dostala i k uším Shermana M. Boothy, místního abolicionisty a novináře. Ten o věci ihned napsal článek a ještě téhož dne projížděl na koni ulicemi Milwaukee a svolával občany na shromáždění za spravedlivý proces před porotou pro Glovery. Booth zároveň prostřednictvím svých přátel právníků zažádal o vydání writu habeas corpus u soudce Millera. Ten jej ale zatvrzele odmítal vydat s tím, že je na pondělí naplánované jednání o Gloverově osobním statusu, a dále se věcí nehodlal zabývat. Před okresní věznicí se toho odpoledne sešlo několik tisíc lidí, kteří požadovali spravedlivé zacházení s Gloverem, a zformovali „výbor bdělosti“, do kterého dosadili i Shermana Boothy. Booth promlouval k davu, že je třeba vzepřít se použitím zákona o uprchlých otrocích,²¹⁹ ale zároveň shromážděné nabádal, aby

²¹⁹ Zákon o uprchlých otrocích sice nebyl ve Wisconsinu nikdy populární, vlna odporu se ale zvedla v roce 1854 po přijetí zákona o Kansasu a Nebrasce. Wisconsinané se cítili být podvedeni Jízany, nadále se odmítali řídit ustanoveními zákona o uprchlých otrocích a

se neuchylovali k násilnostem a respektovali právní postupy. Bohužel poté, co se „výbor bdělosti“ odešel občerstvit, vyrazil rozzuřený dav vrata věznice a Glovera vyvedl ven. Uprchlý otrok následně utekl do Kanady.²²⁰

Benammi Garland byl brzy poté zatčen šerifem v Racine pro napadení a ublížení na zdraví Joshui Gloveru, ale byl obratem propuštěn na příkaz rozzuřeného soudce Millera. Naopak byl 15. března zatčen Sherman Booth pro napomáhání uprchlému otrokovi k útěku a přiveden před komisaře district court Winfreda Smithe. Smith shledal, že Booth pravděpodobně spáchal tvrzené skutky, a protože odmítal, že by byl zákon o uprchlých otrocích protiústavní, nařídil vzetí Bootha do vazby s možností propuštění na kauci ve výši 2.000 dolarů. Booth sice složil kauci, ale hned následujícího dne se dobrovolně vrátil do vazby, aby mohl požádat Nejvyšší soud Wisconsinu o writ habeas corpus a tím i napadnout zákon o uprchlých otrocích. v žádosti uvedl, že byl protiprávně zadržován federálním maršálem Stephenem V. R. Ablemanem. Soudce Nejvyššího soudu Wisconsinu Smith žádosti vyhověl a 29. května se konalo jednání. Při něm Boothův advokát popřel námitku, že státní soudy nemohou zasahovat do situace, kdy je osoba držena ve vazbě federálními orgány, a odvolával se na „ideu nulifikace“ Thomase Jeffersona.²²¹ Ústavnost zákona o uprchlých otrocích pak napadnul obdobně jako ostatní kritici námitkou, že k jeho vydání chyběla Kongresu pravomoc, že protiústavně svěřoval výkon soudní moci soudním komisařům a že byl v rozporu s Listinou práv.²²²

požadovali pro uprchlé otroky stejné ústavní záruky, jako měli svobodní občané, tj. právo na projednání žádosti o vydání před porotou, právo na writ habeas corpus a právo být slyšen před soudem. SCHMITT, Jeffrey. Rethinking Ableman v. Booth and States' Rights in Wisconsin. In: *Virginia Law Review*, [online] Vol. 93, No. 5 (Sep., 2007). *Virginia Law Review*, s. 1323-1328. [cit. 2014-03-18] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25050380>

²²⁰ tamtéž, s. 1323-1325; MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 196-197

²²¹ V letech 1798 a 1799 sepsali James Madison a Thomas Jefferson rezoluce států Virginie a Kentucky v reakci na přijetí několika federálních zákonů omezujících občanské svobody, především pak na zákon o pobuřování. Jejich autoři se shodli na tzv. „smluvní teorii“, podle které se odvozuje moc federální vlády ze smlouvy mezi jednotlivými státy a jim také přísluší posoudit, zdali federální vláda nepřekračuje pravomoci jí svěřené. Jefferson z těchto faktů dovodil tzv. „teorii nulifikace“, podle níž mají jednotlivé státy právo posoudit ústavnost federálních zákonů a případně je „anulovat“, tj. prohlásit je za neplatné a odepřít jim účinnost. KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011.s. 383, 524-526

²²² Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 507-508; MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 197-198; JOHNSON, John W. *Historic U.S. court cases: an encyclopedia* [online]. 2nd ed. New York: Routledge, 2001, [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=uhWuzl4FZVwC&hl=cs>

Soudce Smith nakonec nařídil propustit Shermana Bootha z federální vazby. Ve svém stanovisku se více méně ztotožnil s argumenty obhajoby, když konstatoval, že každý občan má právo obrátit se na státní soud s žádostí o přezkoumání zákonnosti uvěznění a je povinností tohoto státního soudu zajistit, aby nikdo nebyl na území daného státu vězněn v rozporu s právem.²²³

Ableman však záhy podal Nejvyššímu soudu Wisconsinu podnět k přezkoumání rozhodnutí. Tentokrát věc projednával senát, složený ze všech tří soudců Nejvyššího soudu Wisconsinu, a 19. července rozhodnutí soudce Smithe potvrdil.²²⁴ Soudci Whiton a samozřejmě soudce Smith považovali zákon o uprchlých otrocích za protiústavní.²²⁵ Tento verdikt je význačný tím, že se stal vůbec prvním rozhodnutím ve Spojených státech, ve kterém soud rozhodl o nepoužití zákona o uprchlých otrocích pro jeho protiústavnost. Proti tomuto rozhodnutí se maršál Abelman odvolal k Nejvyššímu soudu USA.²²⁶

Než však stačilo dojít na projednání případu Nejvyšším soudem Spojených států, pokračovaly soudy ve Wisconsinu. 8. července rozhodla velká porota o obžalování Bootha z napomáhání k útěku uprchlého otroka Glovera. Tentokrát vydal příkaz k zatčení soudce Miller a Booth byl znovu uvězněn. Opět zažádal o writ habeas corpus, ale v tomto případě ho Nejvyšší soud Wisconsinu jednohlasně odmítl vydat.²²⁷ Soudce Smith odlišný verdikt odůvodnil tím, že na rozdíl od předchozího případu, kdy byl Booth zadržován pouze na základě rozhodnutí soudního komisaře, je nyní obžalovaný držen na základě rozhodnutí federálního soudu a Nejvyšší soud Wisconsinu nebude zasahovat do probíhajícího trestního řízení. Přestože obhajoba apelovala na porotce, aby v tomto případě nedbali na pozitivní právo (což soudce Miller striktně odmítal), shledala porota Shermana Bootha vinným z napomáhání k útěku Joshui Glovera²²⁸ a dne 23. ledna 1855 byl odsouzen ke třiceti dnům vězení a pokutě 1.000 dolarů.²²⁹

²²³ MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 198-200

²²⁴ Toto rozhodnutí bývá také označováno jako *In re Sherman M. Booth* nebo *Booth I*.

²²⁵ Soudce Crawford byl opačného názoru, ale potvrdil propuštění Bootha jako správné pro procesní chyby.

²²⁶ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 508-509; SCHMITT, Jeffrey. Rethinking Ableman v. Booth and States' Rights in Wisconsin. In: *Virginia Law Review*, [online] Vol. 93, No. 5 (Sep., 2007). Virginia Law Review, s. 1334-1335. [cit. 2014-03-18]

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25050380>

²²⁷ Rozhodnutí je známé pod názvem *Ex Parte Sherman M. Booth* nebo *Booth II*.

²²⁸ Porotci sice rozhodli o Boothově vině, zároveň však vyjádřili svůj odpor k aplikovanému zákonu a také chválu obžalovanému za jeho šlechtitný čin.

²²⁹ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 509-510; MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 201-204

Nejvyšší soud Wisconsinu ale měl ve věci promluvit ještě jednou. 26. ledna požádal Booth o další writ habeas corpus, Nejvyšší soud Wisconsinu mu vyhověl a 3. ledna nařídil propustit Bootha z vězení.²³⁰ Všichni soudci se shodli na tom, že státní soud má pravomoc propustit osobu, která je na území státu držena ve vězení podle rozhodnutí federálního soudu. Soudce Crawford, který dříve v *Booth I* neshledal protiústavnost zákona o uprchlých otrocích, pak rozhodnutí v tomto konkrétním případě odůvodnil tím, že podle jeho názoru nebyl obžalovaný shledán vinným v bodech obžaloby, které by zakládaly federální zločin,²³¹ a kvůli tomuto procesnímu pochybení bylo nutné vězně propustit.²³² Záhy se však wisconsinský soud dopustil ještě větší „troufalosti“. Ministr spravedlnosti USA podal ve věci odvolání k Nejvyššímu soudu USA a ten nařídil wisconsinskému soudu předložit zápis o řízení (v angličtině „record“), jako je běžný postup při odvolání. Wisconsinští soudci ale odmítali, že by Nejvyšší soud USA měl pravomoc k projednání odvolání v této věci²³³ a nařídili soudnímu úředníkovi zápis neposkytnout.²³⁴

Nejvyšší soud se tedy nakonec musel spokojit s kopií zápisu, kterou si již dříve pořídil ministr spravedlnosti. 6. března 1857, tedy ve stejný den, kdy padlo rozhodnutí ve věci Dreda Scotta, nařídil Nejvyšší soud, že tato kopie bude pokládána za oficiální zápis. Soud také rozhodl, že obě odvolání (ve věci *Booth I* a *Booth III*) budou projednána společně.²³⁵ Jednání před Nejvyšším soudem nakonec započalo až 19. ledna 1859.²³⁶ Ministr spravedlnosti Jeremiah S. Black ve svém proslovu pochopitelně odmítl protiústavnost zákona o uprchlých otrocích a také nepřipouštěl, že by státní soud mohl vydat writ habeas corpus ve věci, kde má federální soud výlučnou pravomoc. Sherman Booth požádal o zastupování

²³⁰ Toto poslední rozhodnutí je známo jako *In Re Booth and Rycraft* či *Booth III*.

²³¹ Body obžaloby, ve kterých byl Booth uznán vinným, podle soudce Crawforda nezmiňovaly, že byl Joshua Glover otrokem, ale bylo možné z nich dovodit pouze to, že pomohl k útěku osobě z federální vazby, což by nezakládalo pravomoc federálních soudů.

²³² Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 509-510; MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, s. 205-207

²³³ O pohledu na věc ve Wisconsinu svědčí i to, že v roce 1857 byl místní legislativou přijat zákon, který prohlásil zákon o uprchlých otrocích za neúčinný na území státu Wisconsin.

²³⁴ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 511-512; SCHMITT, Jeffrey. Rethinking Ableman v. Booth and States' Rights in Wisconsin. In: *Virginia Law Review*, [online] Vol. 93, No. 5 (Sep., 2007). *Virginia Law Review*, s. 1341-1342. [cit. 2014-03-18]
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25050380>

²³⁵ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 512-513

²³⁶ HALL, Edited by Kermit L. *The Oxford guide to United States Supreme Court decisions* [online]. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2000. s. 2
Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=nO093wNz1PoC&hl=cs>

před Nejvyšším soudem senátora Charlese Sumnera z Massachusetts. Přestože senátor vyjádřil souhlas s postupem wisconsinských soudů, obhajobu odmítl.²³⁷ Za Bootha nakonec na jednání Nejvyššího soudu nikdo nevystoupil a soud vycházel pouze z Boothova předchozího písemného vyjádření a stanovisek wisconsinských soudců.²³⁸

Soudci tentokrát jednomyslně rozhodli, že Nejvyšší soud Wisconsinu v obou rozhodnutích pochybil.²³⁹ Stanovisko soudu připravil opět předseda soudu Taney a hned na začátku rázně odmítl, že by státní soudy mohly zasahovat do projednávání federálních zločinů. To odůvodnil tím, že by federální soudní moc nemohla efektivně fungovat, když by byla v každém státě omezována názory místních soudů, což by podle něj mohlo vést i k situaci, že kvůli odlišnosti pohledů v jednotlivých státech by nakonec byl stejný čin v jednom státě trestný a ve druhém nikoliv.²⁴⁰ Většinu prostoru Taney ve svém stanovisku věnoval kritice wisconsinského soudu za rozhodnutí vzepřít se odvolací pravomoci Nejvyššího soudu USA. o státu Wisconsin (a samozřejmě i ostatních státech Unie) a Spojených státech se vyjádřil jako o dvou odlišných suverenitách na tomtéž území, které jsou však od sebe oddělené a na sobě nezávislé. Dodal, že Ústava Spojených států byla mimo jiné vytvořena pro zajištění harmonického soužití jednotlivých států v Unii a ty jejím přijetím přenesly některé své pravomoci na federální vládu, která ke svému fungování potřebuje jednotný soudní výklad svých pravomocí a předpisů.²⁴¹ Poté, co na několika stránkách ve stejném tónu dále rozvedl nutnost jednotícího federálního soudu, se ještě zmínil, že nechce zpochybnit pravomoc státních soudů k vydání writu habeas corpus, pokud je některá osoba zadržována na území daného státu. Jedním dechem však dodal, že tato pravomoc končí, když se soudu dostane odpovědi, že je dotyčná osoba zadržována z moci Spojených států, a soud dále musí respektovat tuto suverenitu. Také uvedl, že je povinností federálního úředníka se v případě nerespektování této suverenity proti případným zásahům bránit třeba i za pomoci síly.²⁴² Závěrem

²³⁷ JOHNSON, John W. *Historic U.S. court cases: an encyclopedia* [online]. 2nd ed. New York: Routledge, 2001, s. 606. [cit. 2014-03-19].

Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=uhWuzl4FZVwC&hl=cs>

²³⁸ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 513

²³⁹ Pro zrušení rozhodnutí wisconsinského soudu v tomto případě hlasoval i soudce McLean, jeden z dvojice soudců hlasujících pro svobodu Dreda Scotta. Druhý z nich, soudce Curtis, tou dobou u Nejvyššího soudu USA už nepůsobil.

²⁴⁰ Ableman v. Booth, 62 U.S. 506 (1858), s. 514-515

²⁴¹ tamtéž, s. 516-518

²⁴² tamtéž, s. 523-524

Taney ještě pronesl několik slov k tvrzené protiústavnosti zákona o uprchlých otrocích. Zákon bez bližšího vysvětlení prohlásil za plně souladný s Ústavou a stejně se vyjádřil i o pravomocech soudních komisařů podle tohoto zákona.²⁴³

Ve Wisconsinu podle očekávání nebyl verdikt přijat s nadšením. Tamější zákonodárny sbor se dokonce usnesl na několika rezolucích, ve kterých odmítl uznat rozhodnutí Nejvyššího soudu USA. Boothův obhájce, Byron Paine, byl ještě téhož roku zvolen soudcem Nejvyššího soudu státu Wisconsin. Brzy poté byl Sherman Booth znovu uvězněn federálními úředníky, aby vykonal zbytek trestu. Jeho nový obhájce opět požádal o vydání writu habeas corpus, tentokrát ale neuspěl.²⁴⁴ Booth tedy byl nadále držen ve vězení, protože zatvrzele odmítal zaplatit peněžitý trest, a jeho příběh skončil až v březnu 1861, kdy mu prezident Buchanan těsně před tím, než přenechal úřad prezidentu Lincolnovi, prominul zbytek trestu.²⁴⁵

Také rozhodnutí *Ableman v. Booth* bylo pokusem o uklidnění napjatého ovzduší v Unii. Zatímco republikáni chválili postup wisconsinských soudů a kritizovali verdikt Nejvyššího soudu USA, demokraté na severu toho využili a prohlašovali republikány za protifederální radikály. Otrokáři na jihu sice byli rozhodnutím Nejvyššího soudu USA potěšeni, ale stále přetrvávalo jejich rozhořčení nad troufalostí Wisconsinanů. Stoupenci odtržení jižních států od Unie dokonce později dávali jejich činy za příklad porušení Ústavy severními státy.²⁴⁶

²⁴³ tamtéž, s. 526

²⁴⁴ Jeden soudce Nejvyššího soudu Wisconsinu byl pro vydání writu a jeden proti. Soudce Paine se projednání žádosti nezúčastnil kvůli svému předchozímu účinkování ve věci. Nicméně 1. srpna 1860 byl Booth skupinou ozbrojených mužů osvobozen a později vystoupil na několika veřejných shromážděních, kde mu jeho věrní dělali „osobní stráž“. Federální úřady nechtěly riskovat krveprolití a Bootha zatkly až za několik týdnů ve chvíli, kdy jej nestřežili jeho ochránci.

²⁴⁵ SCHMITT, Jeffrey. Rethinking *Ableman v. Booth* and States' Rights in Wisconsin. In: *Virginia Law Review*, [online] Vol. 93, No. 5 (Sep., 2007). *Virginia Law Review*, s. 1344-1347. [cit. 2014-03-18] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25050380>

²⁴⁶ tamtéž, 1351-1352

6 Závěr

Otrokářství se v anglických koloniích na severoamerickém kontinentu rozvíjelo už od samého jejich vzniku. Vzhledem k rozdílnému podnebí v severní a jižní části těchto kolonií mělo ale v každé z nich jiný význam. Na severu, kde se neuchytilo plantážní zemědělství, nebylo otrocké práce tolik třeba. Na jihu byla situace právě opačná. Po vzniku nezávislých Spojených států amerických se rozdíl mezi Severem a Jihem začaly prohlubovat. Zatímco v severních státech bylo otroctví brzy zrušeno, Jižané potřebovali k přežití jejich společnosti zachování otrokářství. Federální legislativa jim s postupem času stále více vycházela vstříc, většina severanských politiků totiž stavěla do popředí zájem na zachování Unie.

Americká společnost Severu i Jihu byla rasisticky orientovaná a postavení svobodných černochů se zdaleka nerovnal postavení bělochů. I přesto vznikala v první polovině 19. století v USA hnutí za zrušení otroctví.

V prvních letech po získání nezávislosti nebyla otázka otrokářství na politické scéně příliš často diskutována. k otevřeným konfrontacím docházelo od počátku 20. let 19. století a důležitá rozhodnutí v otázkách otroctví se začala objevovat i v judikatuře Nejvyššího soudu USA. První z těchto rozhodnutí se věnovala otázce mezinárodního obchodu s otroky. Na významu pro otroctví ve Spojených státech začala nabývat rozhodnutí Nejvyššího soudu s příchodem 40. let, kdy se stal naléhavým problémem uprchlých otroků. v judikátu *Prigg v. Pennsylvania* Nejvyšší soud potvrdil ústavnost zákona o uprchlých otrocích a stavěl se výrazně na ochranu vlastnického práva k otrokovi.

V 50. letech konflikt gradoval a před Nejvyšší soud se dostala otázka, zdali otrok, který se se souhlasem svého pána ocitl na svobodné půdě, tímto pobytem nabývá svobodu. Soud se snažil předejít další eskalaci napětí a řešení otázky ponechal na státních soudech, které rozhodovaly podle *lex fori*. Za nejpolitickější z rozhodnutí o otroctví je možno označit judikát Nejvyššího soudu ve věci *Scott v. Sandford* z roku 1857. Přestože byl zákaz otroctví v teritoriích z missourského kompromisu odvolán v roce 1854, byl tímto verdiktem takový zákaz prohlášen za protiústavní autoritou Nejvyššího soudu, i když to pro rozhodnutí ve věci nebylo

nutné. Černochům také upíralo právo stát se občany Spojených států. Existují doklady o tom, že rozhodnutí bylo politicky motivováno a ovlivněno zvoleným prezidentem Buchananem. Tento případ zřejmě nebyl ojedinělý, indicie nasvědčují ovlivňování rozhodování prezidentem Spojených států přinejmenším v jednom dalším případě, prezidentem Van Burenem v případě *The Amistad*. Před začátkem občanské války ještě v rozhodnutí *Ableman v. Booth* Nejvyšší soud jednoznačně odmítl pravomoc jednotlivých států upírat účinnost federálnímu zákonu o uprchlých otrocích.

Nejvyšší soud Spojených států amerických byl vytvořen v rámci nezávislé soudní moci zakotvené v Ústavě. I samotní soudci ale nedokázali zapomenout na svůj původ a některými rozhodnutími hájili především zájmy státu, ze kterého pocházeli. Jen těžko by se také některý ze soudců Nejvyššího soudu při rozhodování o právech otroků přiklonil k přirozenoprávní doktríně. Ve věcech otroků zcela jasně dominovalo pozitivní právo.

7 Resumé

This master's thesis is divided into four parts. In the first part (chapter number two) I focused on introduction of slavery into mainland North America. The first English colonies were established at the beginning of the seventeenth century and slaves were brought almost immediately. There was large demand for them in the south and around the Chesapeake Bay because the climate was suitable for plantations. North was not much dependent on slavery. However, by the time of the American war for independence, slavery was permitted in all colonies.

The next chapter is about development of slavery in the independent United States. After the war slavery was quickly prohibited by most of the northern states, but was still deeply rooted in the south. Disputes arisen in the twenties of the nineteenth century. Nevertheless federal government made an effort to preserve peace in the Union. Some laws protecting the rights of slaveholders were passed by Congress. Slavery was at first banned in the US territories, but was later admitted. The political conflict escalated and eventually overgrew into the Civil War.

In chapter number four I wrote about the United States Supreme Court and its role in the Union. The Supreme Court stands on top of the judicial branch and can hear cases in original or appellate jurisdiction. The system of the courts in the United States is divided to state courts and federal courts. The Supreme Court can hear appeals from the federal courts and if the case involves federal law from the state courts, too.

In the last part of my thesis I comment some most important decisions of the United States Supreme Court relating slavery issues. The first cases involved international slave trade and the Court ruled against it. In the forties the Supreme Court made some important decisions about slave trade inside the United States, Fugitive Slave Law and status of slaves brought on a free soil with the consent of their master, mostly protecting the rights of slaveholders. Policy played some role during decision making in these cases.

8 Seznam použité literatury

1. Literatura

a) Česká

- JONÁŠ, Karel, ed. *Americké právo: sbírka zákonů a výkladův právních pro osadníky českoamerické zvláště důležitých*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2008. vii, 245 s. ISBN 978-80-86775-18-0.
- KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, xvi, 247 s. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 34-064-0177-5.
- KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, 348 s. ISBN 978-807-4222-368.
- KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. *Dějiny angloamerického práva*. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. 871 s. ISBN 978-80-87212-87-5.
- KUST, Jan. *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, 408 s. Právo - edice pro právo a management. ISBN 978-80-905247-6-7.
- OHEROVÁ, Jana. *Anglicko-český právní slovník*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005, 540 s. ISBN 80-720-1553-2.
- TINDALL, George Brown a David E SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 4. opr. a dopl. vyd. Překlad Alena Faltýsková. Praha: Lidové noviny, 2000, 921 s. Dějiny států. ISBN 80-710-6452-1.

b) Cizojazyčná

- BERLIN, Ira. *Many thousands gone: the first two centuries of slavery in North America*. Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press, 1998, x, 497 s. ISBN 06-740-0211-3.
- DAVIS, David Brion. *Inhuman bondage the rise and fall of slavery in the New World* [online]. Oxford, England: Oxford University Press, 2006 [cit. 2014-03-23]. ISBN 978-019-9726-653. Dostupné z:

<http://books.google.cz/books?id=cPn3N0CvKyAC&lr=&hl=cs>

- FEHRENBACHER, Don Edward. *Slavery, law, and politics: the Dred Scott case in historical perspective* [online]. New York: Oxford University Press, 1981, viii, 326 p. [cit. 2014-03-12]. ISBN 01-950-2883-X. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=3KYFlabs2hQC&hl=cs>
- FINKELMAN, Paul. *Slavery in the courtroom: an annotated bibliography of American cases* [online]. 2. repr. Union, NJ: The Lawbook Exchange, 1998 [cit. 2014-02-28]. ISBN 978-188-6363-489. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=yiuMMqDiPu4C&hl=cs&source=gbs_navlinks_s
- FINKELMAN, Paul. *An imperfect union: slavery, Federalism, and comity* [online]. Union, N.J.: Lawbook Exchange, 2000 [cit. 2014-03-07]. ISBN 978-158-4770-923. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=1jcTdMLJICcC&hl=cs>
- HALL, Edited by Kermit L. *The Oxford guide to United States Supreme Court decisions* [online]. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2000 [cit. 2014-03-19]. ISBN 978-019-5139-242. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=nO093wNz1PoC&hl=cs>
- JOHNSON, John W. *Historic U.S. court cases: an encyclopedia* [online]. 2nd ed. New York: Routledge, 2001, 2 v. (xx, 1089 p.) [cit. 2014-03-19]. ISBN 04159375662. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=uhWuzl4FZVwC&hl=cs>
- LIGHTNER, David L. *Slavery and the commerce power how the struggle against the interstate slave trade led to the Civil War* [online]. New Haven: Yale University Press, 2006 [cit. 2014-02-28]. ISBN 978-030-0135-169. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=stdmQjOTVusC&lr=&hl=cs>
- MALTZ, Earl M. *Slavery and the Supreme Court: 1825-1861*. University Press of Kansas, 2009, 362 s. ISBN 978-0-7006-1666-4.
- NOONAN, John T. *The Antelope: The Ordeal of the Recaptured Africans in the Administrations of James Monroe and John Quincy Adams* [online]. University of California Press, 1990, 198 s. [cit. 2014-02-07]. ISBN 9780520069732. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=gpkrtOgoqMkC&hl=cs>
- O'BRIEN, David M. *Storm center: the Supreme Court in American politics*. 3rd ed. New York: Norton, 1993, 479 p. ISBN 03-939-6356-X.

- OSAGIE, Iyunolu Folayan. *The Amistad revolt memory, slavery, and the politics of identity in the United States and Sierra Leone*. Athens: University of Georgia Press, 2000. ISBN 9780820327259. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=0KyNIU8TspwC&lr=&hl=cs>
- RODRIGUEZ, Junius P. *Slavery in the United States: a social, political, and historical encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2007, 2 v. (xxv, 740, 53 p.) [cit. 2014-03-25]. ISBN 18-510-9549-7. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=4X44KbDBI9gC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s
- RODRIGUEZ, Junius P. *The Historical encyclopedia of world slavery* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, 1997, 2 v. [cit. 2014-03-22]. ISBN 08-743-6885-5. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=ATq5_6h2AT0C&hl=cs
- SCHWARTZ, Bernard. *A History of the Supreme court*. New York: Oxford University Press, 1993. 465 s. ISBN 0-19-509387-9
- UPCHURCH, Thomas Adams. *Abolition movement* [online]. Santa Barbara, Calif.: Greenwood, c2011, xxxvi, 195 p. [cit. 2014-03-22]. ISBN 9780313386077-. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=7PjPHKLYhv0C&hl=cs>
- VILE, John R. *Great American lawyers: an encyclopedia* [online]. Santa Barbara, Calif.: ABC-CLIO, c2001, 2 v. [cit. 2014-03-22]. ISBN 9781576072028. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=XR1NPiqp5aQC&hl=cs>
- WHITE, G. Edward a GUNTHER, Gerald. *The Marshall Court and cultural change, 1815-1835*. Abridged ed. New York: Oxford University Press, 1991, xx, 807 p. ISBN 01-950-7059-3.
- BURKE, Joseph C. What Did the Prigg Decision Really Decide?. In: *The Pennsylvania Magazine of History and Biography*, [online] Vol. 93, No. 1 (Jan., 1969). The Historical Society of Pennsylvania, s. 73-85. [cit. 2014-02-27] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20090261>

c) Cizojazyčné sborníky

- DUFFEY, Denis P. The Northwest Ordinance as a Constitutional Document. In: *Columbia Law Review*, [online] Vol. 95, No. 4 (May, 1995). Columbia Law Review Association, Inc., s. 929-968. [cit. 2014-03-07] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1123211>

- NOGEE, Joseph. The Prigg Case and Fugitive Slavery, 1842-1850: Part I. In: *The Journal of Negro History*, [online] Vol. 39, No. 3 (Jul., 1954). Association for the Study of African American Life and History, Inc., s. 185-205. [cit. 2014-03-03] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2715841>
- SCHMITT, Jeffrey. Rethinking Ableman v. Booth and States' Rights in Wisconsin. In: *Virginia Law Review*, [online] Vol. 93, No. 5 (Sep., 2007). Virginia Law Review, s. 1315-1354. [cit. 2014-03-18] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25050380>
- VISHNESKI, John S., III. What the Court Decided in Dred Scott v. Sandford. In: *The American Journal of Legal History*, [online] Vol. 32, No. 4 (Oct., 1988). Temple University, s. 373-390. [cit. 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/845743>
- WIECEK, William M. Slavery and Abolition Before the United States Supreme Court, 1820-1860. In: *The Journal of American History*, [online] Vol. 65, No. 1 (Jun., 1978). Organization of American Historians, s. 34-59. [cit. 2014-02-27] Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1888141>
- YOON, Albert. Pensions, Politics, and Judicial Tenure: An Empirical Study of Federal Judges, 1869-2002. In: *American Law and Economics Review*, [online] Vol. 8, No. 1 2006. Oxford University Press, s. 143-180. [cit. 2014-02-12] Dostupné z: <http://aler.oxfordjournals.org/>

2. Webové stránky

a) rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v elektronické podobě

- *Jusita.com* [online]. Justia Company
Dostupné z: <http://www.justia.com/>

b) dobové právní předpisy

- *American Memory* [online]. The Library of Congress
Dostupné z: <http://memory.loc.gov>

- *The Avalon Project* [online]. Yale Law School, Lillian Goldman Law Library
Dostupné z: <http://avalon.law.yale.edu>

c) ostatní

- *Federal Judicial Center* [online]. Federal Judicial Center
Dostupné z: www.fjc.gov
- *Findlaw* [online]. 2013, Thomson Reuters
Dostupné z: <http://www.findlaw.com/>
- *USCourts* [online]. Administrative Office of the U.S
Dostupné z: <http://www.uscourts.gov/>
- *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, Dostupné z: <http://www.wikipedia.org/>

3. Judikatura

- *Ableman v. Booth*, 62 U.S. 506 (1858)
- *Groves v. Slaughter*, 40 U.S. 449 (1841)
- *Jones v. Van Zandt*, 46 U.S. 215 (1847)
- *Marbury v. Madison*, 5 U.S. 137 (1803)
- *Prigg v. Pennsylvania*, 41 U.S. 539 (1842)
- *Scott v. Sandford*, 60 U.S. 393 (1856)
- *Strader v. Graham*, 51 U.S. 82 (1850)
- *The Antelope*, 23 U.S. 66 (1825)
- *United States v. The Amistad*, 40 U.S. 518 (1841)

4. Právní předpisy

- Ústava Spojených států amerických

- Act respecting fugitives from justice, and persons escaping from the service of their masters (zákon o uprchlých otrocích z roku 1793)
- An Act to authorize the people of the Missouri territory to form a constitution and state government, and for the admission of such state into the Union on an equal footing with the original states, and to prohibit slavery in certain territories (missourský kompromis)
- An Act to Organize the Territories of Nebraska and Kansas (zákon o Kansasu a Nebrasce)
- An Ordinance for the government of the Territory of the United States northwest of the River Ohio (Nařízení o severozápadu)
- Fugitive Slave Act 1850 (zákon o uprchlých otrocích z roku 1850)